

Blässe aus Nasen und Ohren sind heilsam

PHAGMA, Rupturæ, maxime partium mollium. ῥήγματα τῶν ἐλκείων. Rupturæ abscessuum: ῥήγματα, ῥαγάδες. Fissuræ cutis in labiis, pudendis, ano. ῥηγματίαι πνεύμονος. Rupturæ vomice in pulmonibus. HIPPOCR. Lib. 1. de morbis. ῥηγματία, vasorum rupturæ. HIPPOCR. de aëre, aquis & locis. ῥήξις dicitur HIPPOCRATI Libr. 3. Aphor. 15. de illis, ὁκόσοι ἐκ πλευρίτιδος ἐμπυοὶ γίνονται. Qui ex Pleuritide empyici fiunt. Exponit GALENUS: οἷς εἰς ἐμπύημα τῆς κατὰ τὴν πλευρᾶν φλεγμονῆς τρεπομένης, εἴτα ἐκραγείσης, ἐν τῷ μεταξὺ θώρακος τε καὶ πνεύμονος χωρίῳ περιέχεται τὸ πῦον. Quibus in empyema conversa quæ in pleura est inflammatione, deinde rupta, in loco, qui est inter thoracem & pulmones, pus continetur, Risse weicher Theile.

PIGOS, Frigus cum horrore. ῥίγος ἀνεκθέριμαντον. GALEN. in Lib. 1. Epid. Hippocr. Aegrot. 5. Horror a quo æger haud recalescit. Vide Πυρετός.

PIPTASMOS, Jectitatio ægrotantium præ anxietate aut dolore, ἀλξεν, ἐπιτάξεν. HIPPOCR. Libr. 2. de morbis. Anxium esse, sese jactitare. Unruhig seyn, sich herum werffen.

POPIH, Delatio humorum ad loca incompetentia. Ἐἰς ἀσύμφορα χωρία ῥοπαὶ τῶν χυμῶν. GALEN. Comm. 1. in Aphor. Hippocr. Ad incompetentes locos lapsus humorum. Ῥοπή εἰς καρδίαν. GALEN. Comm. 1. in Aph. Hipp. Raptus ad cor. Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν γίνεσθαι τὴν ῥοπήν τῶν χυμῶν. GALEN. Comm. 3. in Prorrh. 3. Ad caput fit raptus humorum.

PYTIAOTMENOI ἔιδον ὀφθαλμοί, Corrugati intus oculi. Libr. 6. Epidem.

Sect. 1. Aph. 16. Exponit GALENUS ὅταν ὁ ἐπιπεφυκὸς ὑμῖν ὁ μέχρι τῆς σφάνης ἐκτινόμενος, τοῖς κινῶσι τὸν ὀφθαλμὸν μυσὶν ἐκλιτῶ καὶ χαλαρὸς γένηται, ἐπιτιδῶσθαι συμβαίνει τὰς ὀφθαλμῆς. Quando tunica oculi ad pupillæ usque coronam adnascens, a musculis oculos moventibus dissoluta fit & laxa, corrugari contingit oculos, Runzeln in dem Weissen des Auges.

Σ.

ΣΑΛΟΣ, Tumultus ab impetu naturæ in causam morbi facto. Motus criticus. Natur. Bewegungen in Fiebern. Οἷσι μέλλει κρίσις γενέσθαι, τέτοις ἢ νύξ δύσφορος ἢ πρὸ τῆ παροξυσμῆ καὶ ἀγρυπνία καὶ παραφροσύνη καὶ κόματα καὶ δύσπνοια καὶ σκοτόδινοι καὶ δυσαισθηταί, καὶ ἀλγῆματα κεφαλῆς καὶ τραχήλου καὶ στομάχου καὶ πολλῶν ἄλλων μερῶν, ἅτων ἦχοι, καὶ μαρμαρυγὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνονται καὶ δάκρυον ἀκέσιον εἶναι, καὶ ἄρον ἴσχηται, καὶ χεῖλος σείεται καὶ ἄλλο τι μέρος τρομάδες γίνονται, καὶ λήθη καὶ ἀγνοια τῶν παρόντων. Ἴατροὶ γε μὲν ἐπὶ γενναίᾳ μὴ ταράσσεσθαι, ἀλλ' ἐν τῶν παρόντων προσηνύσκειν, εἶτι κρίσις μέλλει εἶσεσθαι. AETIVS Tetrabibl. 1. Tr. 5. κν. Quibus crisis imminet, his nox turbida ante paroxysmum, & vigiliæ & desipientiæ & somnolentia & difficiles respirations & vertiginēs & stupores & dolores capitis & colli & ventriculi & multarum aliarum partium; aurium sonitus, & fulgores præ oculis apparent & lacrymæ involuntariæ fluunt & urina sistitur & labrum contremiscit aut alia quædam pars tremebunda fit, & oblivio & cognitio nulla adstantium; sed genuini medici est, haud terreri, sed ex præsentibus prænoscere, quod crisis immineat.

ΣΑΡ-

ΣΑΡΚΟΘΛΑΣΜΑΤΑ καὶ ἐγκυμώμα-
τα, Contusiones & Ecchymolés. Σαρ-
κός θλασθείσης ὑπὸ τινός βαρέος ἐμπε-
σόντῃ καὶ τῶν μικρῶν ἐν ταύτῃ φλεβίων
διακριθέντων, αἷμα προχέεται κατὰ διαπή-
δησιν, ἔθεν ἀθροίζομενον ὑπὸ τῆ δέματι
ποιεῖ τὸ καλέμενον ἐγκύμωμα, μὴ διαρε-
θέντῃ τῆ δέματι, ὡς περὶ ὄγκῃ ἐνα-
φῆς, εἰκῶν, ἔπειτα, πελιδνός, ἀνάδυνῃ τὰ
πολλά. PAVLVS AEGINETA Lib. 3. λ.
Carne contusa ab aliquo irruente gravi
corpore, minimisque in illa vasis de-
structis, sanguis effunditur per diapede-
desin, unde collectus sub cute, dictum
facit ecchymoma, cute manente integra,
veluti mollis cedensque digito nascitur
tumor, lividus plerumque ac indolens.
Wessfungen mit austretenden Blut un-
ter der Haut.

ΣΑΡΚΟΚΗΛΗ, ἢ Σαρκοκήλικόν πά-
θος. Τῶν ὄρχεων σκιρῶθέντων, ὄνομα
τῷ νοσήματι σαρκοκήλην ἔδεικτο. Iplis tes-
ticularibus induratis, nomen morbo sarco-
celen posuerunt. GALEN. de tum. præ-
ter naturam cap. 15. Σάρξ κατὰ τι μέ-
ρος γινόμενη τῶν τῶν ὄρχεων καταπλεκόν-
των σωμάτων, τὸ σαρκοκήλικόν ἐργάζεται
πάθῃ γίνεταί δὲ τῆτο κατὰ ἀδηνον
αἰτίαν, ἔνευματισθέντῃ τῆ διδύμῃ, καὶ
σκιρῶθέντῃ, ἢ ἐκ πληγῆς, ἢ ἐξ ἀπειρίας
μετὰ κηλοτομίαν Θεραπείας. Caro in
parte aliqua corporum quæ scrotum
implicat succrescens, carnosum rami-
cem producit. Nascitur autem ea ex
causa latente, testiculo fluxionem exper-
to, induratoque, aut ex ictu, aut impe-
rita post ramiceis succissionem curatione.
PAVLVS AEG. Lib. 6. cap. 63. Fleisch-
Gewächse am Testicul. Σαρκοκύμαλον
δὲ ἐστὶ σαρκὸς παρὰ φύσιν ἀύξησις κατ'
ὄμφαλον, ἢτοι ἡμίση, ἢτοι κακὸς θῆς.
Sarcomphalon est carnis aut placidæ aut
malignæ in umbilico præter naturam

adauctio. GALEN. in Def. med. Fleisch-
Gewächse am Nabel.

ΣΑΡΚΩΜΑ. Σάρκωμα ἐστὶ σαρκὸς ἐν
τοῖς μυκτῆσι παρὰ φύσιν ἀύησις· ἐστὶ
δὲ σάρκωμα τι καὶ ὁ πολύπους. Sarcoma
est incrementum carnis in naribus, na-
turæ modum excedens. Polypus quo-
que sarcoma quoddam est. GALEN. in
Def. med. Ein Fleisch-Gewächse aller
Orten.

ΣΑΤΥΡΙΑΣΙΣ. Ὁι Σάτυροι, τῆ Διονύ-
σου ἱερεῖ, ἐν τῆσι γραφῆσι καὶ τοῖσι ἀγάλ-
μασι ὄρδια ἴσχυσι τὰ αἰδοῖα, ξύμβολον
τῆ θείης πηγήματῃ· ἐστὶ δὲ καὶ πάθος
ἰδίη, ἀνίσχοντῃ ὄρδια τῆ πάσχοντῃ
τὰ αἰδοῖα, ἐπίκλησις σατυρίας, ἐς ὁμοί-
τητα τῆ θεῆ σχήματῃ· ὄρμη δὲ ἐστὶ
ἀσχετῃ ἐς ὁμίλην· ἀτὰρ ἔδ' ἐν τῆσι
προσέδοισι ἔδιν ὠφελόνται, ἔδ' ἐπὶ πολ-
λήσι καὶ συνεχέσι ὁμίλησι πηγίνονται τὸ
ὄρδιον· σπασμοὶ δὲ ἀπάντων τῶν νέρων,
καὶ ἐντασις τενόντων, καὶ βεβώνων, καὶ
πληχάδῃ, φλεγμονὴ τῶν αἰδοίων καὶ πόν-
νῃ, ἐρύθημα προσώπου, καὶ ἱμάς νοτίδι
ἰκίλη. Satyri Dionysio sacri, qui pi-
ctura quique statuis exprimuntur, ar-
recto pene figurantur: quod divinæ rei
signum est. Est vero & affectus spe-
cies, qui laborantis penem excitat eri-
gitque: atque ob dei figuræ similitudi-
nem Satyriasis nuncupatur. Est autem
inexplebilis coëundi appetitus, verum
neque si ad veneris opus accedant, quic-
quam juvantur: neque multo assiduo-
que concubitu sedatur arrectio. Con-
vulsiones autem omnium nervorum
fiunt, & tendinum distentio, & ingui-
num, partisque ejus quæ inter inguina
& scæmen est (plechada Græci nomi-
nant) genitalium præterea inflammatio
& dolor: in facie rubor inest, & va-
por quidam rorsidæ humiditati similis.
ARRET. Lib. 1. περὶ ὄξ. παθ. cap. 12. Ἡ

σατυρίασις ἐστὶ παλμὸς τῆ αἰδοῦ φλεγμονώδει τινὶ διαδέσει τῶν σπερματικῶν ἀγγείων ἐπόμενος μετ' ἐντάσεως, καὶ εἰ μὴ παύσαστο ὁ παλμὸς, κατασκήπτειν εἰώθειν εἰς πάρεσιν τῶν σπερματικῶν ἀγγείων ἢ σπασμῶν, καὶ ἀπόλλυνται ὀξείως οἱ σπασθέντες, τελευτῶντες δὲ φιστῶνται γαστέρα, ἐστὶ δὲ τὸ νόσημα σπάνιον μὲν καὶ γυναιξίν συμβαῖνον. PAVLVS AEGIN. Lib. 3. vs. Satyriasis est pudendi tensio ex inflammatoria aliqua vasorum spermaticorum dispositione proveniens, cum rigiditate & nisi pulsatio cessat, desinere solet in marcorem vasorum spermaticorum, aut convulsiones, & acuta febre convulli moriuntur, illisque venter intumescit. Rarius morbus ille feminis accidit. Krankliche Steiffe der männlichen Rurthe von Entzündung derer Saamen-Gefässe, mit Fieber.

ΣΗΜΕΙΟΤΙΚΗ, Semiotice, iudicium de signis. Σημεῖα signa, sunt media cognoscendi, status præsentis & futuri agrotantium. Præsentium cognitio est διάγνωσις. Σημεῖον ἐστὶ, ἃ γνωσθέντος ἕτερον ἀγνωστέον ἡμῶν γινώσκεται. GALENV'S Defin. Signum est, quo cognito incognitum percipimus. Die Mittel, das Unbekannte zu erforschen. Δικριεῖται σημειωτική εἰς τρεῖς, εἰς τε ἐπίγνωσιν τῶν παραλελυθῶτων καὶ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῶν συνεδρευόντων καὶ εἰς πρόγνωσιν τῶν μελλόντων. GALENV'S Introd. f. Medicus. Semiotica in tres partes dividitur, præteritorum memoriam, præsentium considerationem & futurorum providentiam. Das Erinnern vergangener Begebenheiten, Erkenntniß derer gegenwärtigen, Voraussehen des Zukünftigen. Σημεῖον ὑπομνηστικὸν ἐστὶ πρᾶγμα φανερόν καὶ γνωστικόν ἐν προπαρατηρήσει. GALEN. Introd. f. Medicus. Signum

memoria repetitum negotium est cum apparitionibus ex observatione petitis. Σημεῖον παθογνωμονικὸν ἐστὶ τῶν τε ἐντὸς καὶ τῶν ἐκτὸς σημείωσις. Προγνωστικὸν δὲ, ἐπιστήμη τῶν ἀποφύεσθαι μελλόντων. GALENI. Definit. Signum, præsentium morborum est rerum, quæ intra & extra hominem fiunt declaratio. Signum futuri, est scientia probabilium rei eventuum. Ἐπιστημονικὴ διάγνωσις, τεχνικὸς σοχασμὸς. GALEN. de Loc. affect. 2. Scientifica dignotio, artificialis conjectura. Ἡ διάγνωσις τῶν παθῶν ἀναγκαῖα πρὸς τὴν θεραπείαν ἐστὶν. GAL. Comm. 1. in Libr. Hipp. de diæta sana. Dignotio morborum necessaria ad therapiam est. Futuri status conjectura est prognosis. Μάντευς δὲ, προλέγειν τὸ γενησόμενον ἐπιδείκνυσιν Ἰπποκράτης, χρησίμων ἰατρῶ τὸ προμνῶσκειν ὑπάρχειν, εἰς τρεῖς κεφάλαια τὸν λόγον ἀνάγων, ἐν μὲν, ὅτι τὰς νοσῶντας ἐνπειθεσέμενος ἔχει τοῖς ἐφ' ἑαυτῆ προσαττομένοις, δεύτερον δὲ, ὅτι προειδὼς τὰ συμβησομένα τοῖς κάμνεσιν, ἐν πολλῆ πρὸς αὐτὰ παρασκευάζεται, καὶ τρίτον, ὅτι θανάτου τῶν νοσούντων αὐτὸς ἀνάστη ὑπολειφθήσεται. GALEN. Comm. 1. in Progn. Hipp. Vatis est prædicere futurum. Demonstrat HIPPOCRATES, prædictiones utiles esse medicis, ad tria momenta causas referens, primo, ut agros obsequiosiores habeat, ad imperata, secundo, ut, prævidens, ea quæ agrotis evenire possint, se ad illa mature præparet, & tertio, ut mortis agroti causa haud fuisse intelligatur. Opus etiam in aliis gerendis negotiis futura prospicere. Ὁμβρὸς καὶ ἀνχμὸς καὶ κρύος καὶ θάλαττος ἀνέμους καὶ νηνεμίας ἐν τινῶν σημείων προμνῶσκει καὶ κυβερνῆται καὶ γεώργει, καὶ ποτε μὲν ἀκριβῶς τε καὶ βεβαίως, ποτὲ δ' ἀκριβῶς τε καὶ βεβαίως. GALEN. Comm. 1. in Hippocr.

POCR. Prorrh. Imbres & procellas & frigus & calores & ventos & serenum ex quibusdam signis prænoscunt navium rectores & agricolæ & aliquando secure & constanter, aliquando cum probabili fiducia. Petuntur signa

1) ab illis quæ de corpore fluunt. *Σημεία ταῦτα: ὀσμῆ χρωτὸς, ζώματος, διαχωρήματος, ὠτὸς, φύσις, ἔρω, ἔλκεος, ἰδρώτος, πτύαλιθ, ῥινός, χροῦς ἀλμυρός, ἢ πτύαλον ἢ ρίς ἢ δάκρυον ἢ ἄλλοι χυμοὶ πάντες: ὁμοίως, τὰ ἀφελέοντα καὶ ἐλάττοντα, ἐνύπνια, ὅτι ἂν ἐκκρήνηται ἐκ τῶν ἔρων, χροῖς ἀπάλλαξις, πνεύματος μινύθσις, ἐκ θυμάτων, ἐξανθημάτων.* HIPPOCR. de humoribus. Signa hæc: odores corporis, oris, sæcum, aurium, flatuum, urinæ, ulceris, sudoris, salivæ, narium: Cutis falsa, aut sputum aut narium mucus aut lachryma, aut alii succi omnes: similiter juvantia & nocentia, insomnia, quod excernitur urinis, coloris mutatio, respirationis difficultas, ex abscessibus, exanthematibus. 2) Ex habitu corporis & ægroti actionibus. *Ἐστὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ ταῦτα: εὐπετίως φέρειν τὸ νόσημα, εὐπνεῖν εἶναι, τῆς ἀδύνης ἀπηλάχθαι, τὸ πτύελον ρηιδίως ἀναβῆσαι, τὸ σῶμα πᾶν θερμόν τε ἑμαλῶς εἶναι καὶ μαλθακὸν καὶ δίψην μὴ ἔχειν, ἔρα δὲ καὶ διαχωρήματα καὶ ὑπνὸς καὶ ἰδρώτας.* GALEN. de Crif. L. 1. Hæc quidem bona sunt: facile ferre morbum, respiratione libera uti, dolores habere mutabiles, sputum facile tussire, corpore omni æqualiter calidum esse & mollem, & sitim haud habere, urinas autem & dejectiones & somnos & sudores. 3) Ex pulsu. *Τὸ ἴδιον τῶν πυρετῶν σημεῖον ἐναργές, ἐν τοῖς σφυγμοῖς.* GALENVS ad Glaucon. Therap. L. 1. Proprium febrium signum effi-

cax in pulsibus. 4) Ex respiratione.

Οἱ μὲν γὰρ περιεσόμενοι εὐπνεοὶ τε καὶ ἀνάδουνοι εἰσι καὶ κοιμῶνται τὰς νύκτας, τὰ τ' ἄλλα σημεῖα ἔχουσι ἀσφαλῆστατα, εἰ δὲ ἀπολλόμενοι δύσπνεοι γίνονται, ἀποφάσσοντες, ἀγρυπνέοντες, τότε ἄλλα σημεῖα κἀκίιστα ἔχοντες. HIPPOCR. Progn. Quibus convalescendum est ex morbo, respiratione sunt libera & dolore vacui, & dormiunt nocte & alia signa habent facillima, ast quibus pereundum, difficulter respirant, desipiunt, vigilant, & alia signa pessima habent. Signa boni eventus σημεῖα λυτηρία: Quæ significant morbum solutum iri, sine quibus infida est convalescentia. *Ὀκλάσει δ' ἂν πυρετοὶ πάνονται, μήτε σημεῖων γενομένων λυτηρίων, μήτε ἐν ἡμέρησι κρησίμωσιν, ὑπερρεφὴν προσδέχεσθαι κρητέοισιν.* HIPPOCR. Progn. 1. Quibuscunque febres quiescunt nec signis solutivis factis nec in diebus iudicatoriis, reversionem expectare oportet. Sunt & mala signa: Sæpe mixta. *Ἄγαθὸν σημεῖον ὑπὸ μείζονος κακῆ νικηθῆναι δυνατόν, καὶ κακὸν ὑπὸ μείζονος ἀγαθῆ.* GALENVS Comm. in Hippocr. Aphor. Bonum signum a majore, malo, superari potest, & malum a majore, bono. Zeichen des gegenwärtigen und künftigen Zustandes, und des vermuthlichen Ausganges derer Krankheiten. Signa propinquæ mortis recenset HIPPOCR. Prognost. *Θανατώδες δὲ, καὶ τὸ κεχρηνότεν καθεύδειν αἰεὶ καὶ τὰ σπύλαια ὑπτίε κειμένη ζυγυκαμμένα εἶναι ἰσχυρῶς καὶ διάπεπλεγμένα, ἀνακαθίζεν δὲ βέλεσθαι τὸν νοσέοντα, τῆς νόσου ἀκμαζέσεως, ποιηρὸν μὲν ἐν πᾶσι τοῖσι ἔξέσι νοσήμασι, κἀκίωτον δὲ ἐν τοῖσι περιπλευμονικόσι.* Veritæ CELS. Lib. 2. cap. 4. Contra gravis morbi periculum est, ubi supinus æger jacet, porrectis manibus & cruribus:

ubi

ubi residere vult in ipso acuti morbi impetu, præcipueque pulmonibus laborantibus. Ὑπτιον δὲ κῆσθαι καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν πρᾶχλον καὶ τὰ σκέλεα ἐκτεταμένα ἔχοντα, ἥστων ἀγαθόν, εἰ δὲ καὶ προπετῆς γένοιτο καὶ καταρῆσει ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ πόδας, δεινότερόν ἐστιν. εἰ δὲ καὶ γυμνὸς τὸς πόδας εὐρισκοιτοῦ ἔχων, μὴ θερμὸς κάρτα ἔοντας, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν πρᾶχλον καὶ τὰ σκέλεα ἀνωμαλῶς διεβριμμένα ἢ γυμνά, κακόν. αἰλυσμὸν γὰρ σημαίνει. Θανατῶδες δὲ ἢ τὸ κεχηνότα καθεύδειν αἰεί. HIPPOCR. in Prognosticis. Verit CELS. Lib. 2. cap. 6. Eadem mors denuntiatur ubi æger supinus cubat, eique genua contracta sunt: ubi deorsum ad pedes subinde delabitur, ubi brachia & crura nudat & inæqualiter dispergit, neque his calor subest: ubi hiat, ubi assidue dormit. Ὀδόντας δὲ πρίειν ἐν πυρετοῖσιν, ὀκόσοις μὴ ζήνηδες ἐστὶν ἀπὸ πᾶσι, μαυικὸν ἢ θανατῶδες. & μοχ. Ἐλκος δὲ ἢν τε ἢ προγεγονὸς τύχη ἔχων, ἢν τε ἢ ἐν τῇ νέσω γίνηται, καταμανθάνειν δεῖ. ἢ γὰρ μέλλῃ ἀπόλλυσθαι ὁ ἀνθρώπος, πρὸ τῆς θανάτου πελιδνὸν τε ἢ ξηρὸν ἔσαι ἢ ὠχρὸν τε ἢ ξηρὸν. HIPPOCR. in Prognosticis. Verit CELS. Lib. 2. cap. 6. Ubi is, qui mentis suæ non est, neque id facere sanus solet, dentibus stridet: ubi ulcus, quod aut antea in ipso morbo natum est, aridum aut pallidum aut lividum factum est, mors denuntiatur. Περὶ δὲ χειρῶν φερῆς τὰ δε γινώσκω. Ὀκόσοισιν ἐν πυρετοῖσιν ὀξέσιν ἢ περιπλευμονίῃσιν ἢ ἐν φρενίτισιν ἢ ἐν κεφαλαλγίῃσιν πρὸ τῆς προσώπου φερομένης ἢ θηρεύσασας διὰ κενῆς, ἢ ἀποκαρφολογύσασας, ἢ κροκίδας ἀπὸ τῶν ἱματίων ἀποτιλλέσασας, ἢ ἀπὸ τῆς τοίχης ἀχυρὰ ἀποσπῶσασας, πῦσας ἔναι κακὰς ἢ θανατῶδες. HIPPOCR. in Prognost. Ver-

tit CELS. Lib. 2. cap. 6. Aut si manibus quis in febre & acuto morbo vel infania pulmonifue dolore vel capitis, in veste floccos legit, si fibrifue diducit, vel in adjuncto pariete, si quam minuta eminent, carpit (mors denuntiatur.) HIPPOCR. Aphor. sect. 4. art. 35. Ἦν ὑπὸ τῆς πυρετῆς ἔχομενα ὁ πρᾶχλος ἐξαιφνης ἐπιτραφῆ, ἢ μόλις καταπίνειν δύνηται, οἰδήματος μὴ ἔοντος ἐν τῷ πρᾶχλῳ, θανάσιμον. HIPPOCR. Aphor. sect. 4. art. 47. Ἐν τοῖσι μὴ διαλέπεται πυρετοῖσιν, ἢν τὰ μὲν ἔξω ψυχρὰ ἢ, τὰ δὲ ἐνδον καίηται ἢ διψᾷ ἔχη, θανάσιμον. Verit CELS. Lib. 2. cap. 6. Aut cui febre non quiescente, exterior pars friget, interior sic calet, ut etiam sitim faciat, (servari non potest.)

ΣΗΠΕΔΩΝ, Putredo. πυρετὸς σηπεδωώδης, febris putrida. Ἡ φύσις τῆς σηπεδωώδους, ἢ μεταβολὴ τῆς σώματος ἐπὶ φθοράν. GAL. Meth. med. L. 2. Natura putredinis est, mutatio corporis in corruptelam. Faulnis: Faulende Fieber. Σηπεδῶν πυρετῶν: μὴ ἀπὸ δίψης ἀρχονται, εἴτε δι' ἐγκαύσεως, εἴτε ἐμφύξεως ἰχυρᾶς προσηγασμένης, ἀρχομένους τῆς πυρετῆς μικρᾶς ἰκανῶς ἔχουσι ἢ ἀνωμαλῶς τὸς σφυγμῶς, ἴδιον γὰρ ἐξαιρέτῳ ἐστὶ τῆτο τῶν τοιούτων πυρετῶν: Μέγιστον γνώρισμα τῶν ἐπὶ σήψει πυρετῶν ἐστὶ ἢ τῆς δερμασίας ποιότης, καπνιώδης γὰρ ἐστὶν, ὡς διαειβρώσκειν τὴν ἀφῆν, ἴδιον ἐστὶ μάστιγος τῶν τοιούτων πυρετῶν ἢ τῶν ἔριον ἀπεψία: PAVL. AEGIN. Lib. 1. 15. Putredo febrilis: Febres ejusmodi cum horrore non incipiunt: nec cum calore aut horripilatione singulari, incipiente febre parvos notabiliter habent pulsus & male ordinatos, hoc enim præcipuum est istarum febrium & caloris qualitas veluti fumosa & urens ad contactum, cruditas etiam urinæ ejusmodi

modi febribus proprium est. Die faulenden Fieber sind giftige Fieber, welche ohne Frost mit wenig Hitze anfallen, mit äußerster Schwachheit und sehr geringem Puls fortfahren, und keinen gesättigten Urin oder andere Zeichen der Absonderung bey sich haben.

ΣΙΑΛΟΝ, Saliva. Speichel. Πολύ ή άφρώδες σιαλόν. HIPPOCRATES de Lieb. judicat. Multa & spumosa saliva. Σιαλόν άθροίζοντες πικρόν. EROTIANVS in Hippocr. Comment. salivam amaram colligentes. Hinc σιαλοχόοι sputatores: Quales sunt, anginoli, hypochondriaci.

ΣΙΡΙΑΣΙΣ έστí Φλεγμονή τών περι κεφαλήν ή μήνιγγας μερίων, παρακολοθεεί δέ τή βρέγματος καιλότης ή τών όφθαλμών μετ' ώχρειάτεως ή χηρότητος τή σώματος PAVL. AEGIN. Lib. 1. c. 13. Sirialis est inflammatio partium circa caput & meningas, sequitur bregmatis excavatio & oculorum, cum pallore & desiccatione corporis. Eine Kinder-Krankheit mit Hitze im Haupte, einwärts fallenden Blättgen, hohlen Augen, blassen und vertrockneten Leibe.

ΣΚΑΡΔΑΜΠΤΤΕΙΝ, Oculis nictare frequenter. EROTIANVS habet καρδαμύσσειν & exponit συνεχώς τὰ βλέφαρα κινείν ή εις επίμωσιν άγειν. Frequenter palpebras movere & ad nictitationem ducere. Inter signa stuporis est, όταν έσκαρδαμύσσει προσφερομένη τή δακτύλε, quando haud nictitant palpebris, ubi admotus est digitus. HIPPOCRAT. Libro de morbis internis. Die öftere Bewegung derer Augenlieder, als ein Zeichen des Wahnwises.

ΣΚΕΛΟΤΥΡΒΗ, Σκελοτύρβη, έστίν έδος παραλύσεως, άπε περιπατείν επ' ευθείας μη δύνασθαι, ή ποτέ μεν κατ' ενδύ, ποτέ δέ τὸ ενώνυμον εις τὰ δεξιά ζέβενσι. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

περιφέρειν, ή τὸ δεξιόν εις τὰ άριστερά, και ποτέ μεν επισύρειν τὸ σκέλος, ώσπερ οι αναβαινοίτες τι μέγα. Scelotyrbe, (quali cruris turbam vel perturbationem dicas) species est resolutionis, qua homo ambulare erectus non potest, & latus alias in rectum, quandoque sinistrum in dextrum, nonnunquam dextrum in sinistrum circumfert: interdum quoque pedem non attollit, sed attrahit, velut ii, qui magnos clivos ascendunt. GALENVS in Def. med. Eine Krankheit derer Schenkel, in derselben Knochen: Fäulnis bestehend.

ΣΚΙΡΡΟΣ ό αντίτυπος όγκος και ανώδυνος. Tumor renitens & indolens. GALENVS Comm. in Hippocr. L. de victu in morbis acutis. Distinguit GALEN. inter scirrhus omni sensu privatos, quibus porro mederi integrum haud est, & eos, qui sensu quodammodo adhuc gaudent, eosque non scirrhus, sed tumores scirrhosos appellandos esse censet. Σκίρρον ονομάζομεν όγκον σκληρόν ανώδυνον, έ μην αναισθητόν γε πάντως, ό γάρ τοιότος ανίατος. ει δέ τις ένένες μόνες τών παρα φύσιν όγκων ονομάζειν άξιό σκίρρες, όσοι παντάπασιν εις εν αναισθηται, τες δέ άλλες έ σκίρρες άλλ' όγκες σκίρρώδες, υπέρ όνόματος έ ζυγομαχών: Lib. 14. meth. med. Scirrhum nominamus tumorem durum indolentem non tamen omnino sensu destitutum, ejusmodi enim insanibilis. Si autem quis illös tantum ex tumoribus praeter naturam Scirrhus nuncupabit, qui omnino sunt insensibiles, reliquos autem non Scirrhus sed tumores scirrhosos, super nomine non disputo. Accidit ille morbus maxime glandulis. Deinde etiam visceribus, hepatis, lieni, utero. De lienis Scirrho Autor definitionum GALENI ita habet:

Ee

habet:

haber: σκίρρος τῆ σπληνός, ὅταν μείζων ὁ σπλὴν ὑποπίπτῃ καὶ λίαν σκληρὸς καὶ διογκωμένος. Scirrhus splenis, cum major lien valdeque durus & elatus est. Et ibidem: De uteri scirrho: Σκίρρος ἐν μήτρῃ ἐστὶ διάθεσις περὶ τι μέρος αὐτῆς, ὡς εἶναι σκληρὴν ἀντίτυπον, ὀχθῶδη, ἀνώμαλον, ἀπρον τὰ πολλὰ; Scirrhus uteri est affectio aliquam ejus partem obsidens, adeo, ut renitens, tumens, inæqualis & fere sine dolore sit durities. Si hepar durum est, ὑποχόνδριον ἐπήμενον καὶ ἐπίπνον ἔχει τινὰ σκολιότητα HIPPOCR. de ratione victus in morbis acutis. Præcordium elatum & dolens ac aliquam obliquationem abinde seu tumorem inæqualem habens. Σκίρρωσις ὀφθαλμοῦ γίνεται κατ' ἐπίτασιν φλεγμονῆς χρονῆς τῆς σαρκὸς ἀυξανομένης καὶ ὑποπελιαζέσης. GALENVS Introductio. i. Medicus. Induratio oculi fit aucta inflammatione ea que inveterata, dum caro circum nascitur & livescit. Härte derer Drüsen, der Milch, der Mutter, der Leber, des Auges Σκίρρος. ἑμφραξις, θλίψις καὶ μύσις. GALEN. ὑγ. λογ. α. Scirrhus, infarctus, attritus vasorum, obturatio. Eine Verstopfung derer Blut-Gefäße. Γλισχρὸς καὶ παχὺς χυμὸς δυσλύτως ἐμπλαττομένη τοῖς σκίρρωμένοις. GALEN. Therap. ad Glaucon. Lib. 2. Viscidus & crassus humor, insolubiliter infixus scirrho affectis partibus. Σκίρροι τὰ πολλὰ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐργάζεται, συψάντων καὶ ψυξάντων σφοδρῶς, ἐρυσσιπέλατά τε καὶ φλεγμοναίς. GALEN. ad Glaucon. Therap. Libr. 2. Scirrhi sæpe ab ipsis medicis efficiuntur, adstringentibus & refrigerantibus valde erysipelata & tumores inflammatorios. Malus scirrhi exitus, ἄσια σκίρρωμένη τε καὶ φλεγμαίνουσα καὶ σφακελίξουσα καὶ διαπυύσκομένη.

GALEN. de Differ. morb. i. Substantia indurata & inflammata hinc sphacello tacta vel in pus conversa. Ein entzündeter Scirrhus, welcher manchmahl noch ein gut Exter giebt, meistens aber Krebsartig ist. ὀναίοσθητι σκίρρος ἀνάτοσ, ὁ δὲ δυσαίοσθητος ἐκ ἀνάτοσ μὲν, ἢ μὴν ἐνάτοσ GALENVS ad Glaucon. Therap. Lib. 2. Scirrhus sensu destitutus incurabilis, qui adhuc sentit curari adhuc possit, γίνεται ὑπὸ γλισχρῶ καὶ παχέος χυμοῦ δυσλύτως ἐμπλαττομένη τοῖς σκίρρωμένοις μορφοῖσι ἐνίοτε μὲν ἐν εὐθείᾳ ἐξ ἀρχῆς συνίσταται τε καὶ αὐξεται, τὰ πολλὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν κατασκευάζεται ψυξάντων τε καὶ συψάντων σφοδρῶς ἐρυσσιπέλατά τε καὶ φλεγμοναίς PAVLVS AEGINETA LIB. . λβ. Oritur a viscido crassoque humore indissolubiliter impacto induratis partibus, aliquando statim ab initio consistit atque augetur, maximopere a medicis inducitur, refrigerantium atque adstringentium usu, in cura erysipelatis & phlegmones. Verhärtete Drüsen entstehen von unbeweglichen Säften, sonderlich denen zähen und schleimigten, bisweilen durch Mißbrauch derer kühlenden und anziehenden Mittel.

ΣΚΛΗΡΟΝ, Durum omne. Bene descriptit PLATO in Timæo ὃ ἀνὴρ μὴ σάρξ ὑπέκει. Cui caro nostra cedit. Hinc σκληρῶματα. Tumores duri: Τὰ κατὰ κοιλίην σκληρῶματα μετὰ πόνοσ. Tumores abdominis cum dolore. HIPPOCR. Coac. Prænot. οἰδήματα σκληρὰ καὶ ἐπώδυνα. Tumores duri & dolentes in prognost. Härte Geschwulsten.

ΣΚΛΗΡΟΦΘΑΛΜΙΑ, Ἡ μὲν σκληροφθαλμία, σκληρότης καὶ δυσκινησία ἐστὶ τῷ ὀφθαλμοῦ, μετὰ πόνοσ καὶ ἐρέθισ, χωρὶς

εις υγρασίας. Sclerophthalmia, durities oculi & difficilis motus est, cum dolore, ruboreque, citra humiditatem. PAULVS AEGIN. Libr. 3. cap. 22. *Verhärten Augen.* Σκληροφθαλμία δὲ ἐστίν, ὅταν τὰ βλέφαρα σκληρότερα ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ὀφθαλμὸς δυσκίνητος καὶ ἐνερευθής. GALENVS Introd. c. Medicus. Alia illa est sclerophthalmia, qua palpebrae fiunt duriores, ipse tamen etiam oculus immotus & ruber. *Verhärten Augen.* *Lieder.*

ΣΚΛΗΡΩΜΑ, Σκλήρωμα (ἐν μήτρᾳ) ἐστὶν ὄγκος ὑπόσκληρος περὶ τι μέρος τῆς μήτρας γιγνώμενος, τὰ πολλὰ ἐπὶ φλεγμοναῖς μενίσταις ἐπιτελούμενος. Duritia est tumor subdurus in aliqua uteri parte exortus: Qui plerumque ex diuturnis inflammationibus nascitur. GALEN. in Def. med. *Verhärten Drüsen.*

ΣΚΟΡΔΙΝΗΜΑ, Pandiculatio totius corporis & cum oscitatione extensio. spasmus automotos universalis cum sensu quodam jucunditatis membra tendens, ubi torpor est, ac humorum impedimentum alicubi nascitur. Μετὰ χάσμιος τείνεσθαι: GALENVS in exegeſi. Cum oscitatione extendi. GALEN. Comm. Aphor. 4. Sect. 5. Libr. 6. Epid. causas pandiculationis exponit. *Dähnen und Zähnen.*

ΣΚΟΤΟΣ, Tenebricosa oculorum caligo. Malum in morbis signum, καὶ αὐτῷ σκότος κατεχύθη. HIPPOCR. Lib. 5. Epidem. Et illi oculorum caligo offusa est. Deinde vertiginis illa species, qua tenebrae oculis offunduntur dicitur σκότωμα ARETAEO de morbis chronicis L. 1. c. 3. & σκοτωματικὸν πάθος GAL. L. 3. de locis affectis. Hinc itidemque σκοτό-

δνοι, vertiginosi. Vertigo tenebricosa, & σκοτοδίνη. HIPPOCR. Aphor. Libr. 4. 17. Definit GALENVS: ἐπειδὴν αἷμα περιδιείσθαι δοκεῖ τὰ βλέπομενα, ἢτε διὰ τῆς ὀφθίως αἰσθητικῆς ἐξαιφνης ἀπλεῖται, δεικνύων αὐτῶν σκότος περιεχέσθαι: Tenebricosa vertigo, quando simul cum eo, quod visu percepta circumvolvi videntur, etiam ille qui visu fit, sensus deperditur statim, putantibus aegris sibi tenebras offundi. Saepe signum est criticum in morbis, τὰ σκοτώδεια αἰμορραγίᾳ ἐνὸς λύει. Tenebricosum oculum sanguinis ex naribus fluxio solvit. HIPPOCR. in Coac. Praen. *Schwärwerden vor denen Augen,* hinc *Σκότωμα,* ἢ *Σκοτωματικὸν πάθος.* *Σκοτωματικοί.* Ἦν ζόφος τὰς ὀφθίως σχῆ, καὶ δὴ ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἐδίπτηται, καὶ ὅσα βομβῆν, ὅπως ἐρόντων καναχιδὸν ποταμῶν, ἢ οἷγε ἀνεμος ἰσίοισι ἐγκυβερνῆ. ἢ αὐλῶν ἢ καὶ σφύγγων ἐνοπή, ἢ τρισμῶ ἀμάξης λαχῆ, ἐνομάζομεν σκότωμα τὸ πάθος. Si tenebrae oculis praetenduntur, & caput in turbinis modum circumduci videtur, & auribus murmur veluti delabentis cum strepitu fluminis insonat, aut tanquam ventus flatu vela percutiens, aut tibiaram fistularumque cantus, aut veluti stridor plaustris currentis obstrepit, scotoma huic vitio vocabulum est. ARET. Lib. 1. *περὶ χρόν. παθ.* cap. 3. Τὸ σκοτωματικὸν καλεῖται πάθος ἐνδηλον καὶ αὐτῆς τῆς προσαγωγίας ὁποῖόν ἐστι, σκοτῶνται γὰρ ἐπὶ μικραῖς προσφάσειν οἱ πάσχοντες, ὡς καὶ καταπίπτειν εἶλοτε, μάλιστα μὲν ὅταν αὐτοὶ ποτὲ ἐν κυκλῶ περιτραφῶσιν ὅπερ γὰρ τοῖς ἄλλοις ἐπὶ πολλαῖς περιτραφῶσι συμβαίνει, τῆτο ἐκείνοις ἐπὶ μίᾳς καὶ ἕτερον δὲ τινα περιτραφόμενον ἴδωσι, σκοτῶνται, καὶ τροχὸν ἢ τι τοῖστον περιδιέμενον, αὐτὰς τε τοῖς καλεῖται δίναις ἐν τοῖς ποταμοῖς συμβαίνει

βάνει δ' αὐτοῖς ταῦτα μᾶλλον, ὅταν ἡλιω-
θῶσιν ἢ πῶς ἄλλως θερμοανθῶσι τὴν κεφα-
λήν. Affectus autem qui icotomaticus
(id est vertiginosus) vocatus est, ex
ipsa appellatione, qualis sit, manifesta-
tur: Quippe a parva occasione hebe-
rantur ii, qui sic laborant, adeo ut inter-
dum cadant, maxime si aliquando in
circum rotentur: Si quidem ipsis ab
una rotatione evenit id, quod ceteris a
pluribus evenire solet. Proinde hebe-
scunt sive alium quempiam, sive rotam,
aut id genus aliud quippiam, aut ipsos
quos vocant in aquis vortices circum-
agi viderint. Id vero maxime illis ac-
cidit, cum vel sub sole aestuaverint, vel
aliam ob causam calefacto fuerint ca-
pite. GALEN. de loc. affect. Lib. 3. c. 8.
Σκοτωματικοὶ καλεῖνται οἱς παρακολεσθῆσι
σκοτώσεις, καὶ δοκῶσι περιφέρεισθαι αὐτοῖς
τὴν κεφαλὴν, μετὰ τῆ καὶ μαρμαρυγᾶς
αὐτοῖς παρέσθαι. Scotomatici vocan-
tur, quos obtenebrationes consequun-
tur, eisque circumferri caput videtur,
& splendores oculis obversari putant.
GALEN. in Defin. med. Σκοτωματι-
κὸν πάθος, ψυχρῶ καὶ γλισχρῶ χυμῶ κα-
ταλαμβάνοντος τὸν ἐμφέφαλον, ἔθεν ὑπὸ σμι-
κρᾶς ἄτος προφάσιος ἑτοιμοὶ καὶ καταπί-
πτωσιν, ποτὲ μὲν, ἐν τρεφόμενα τινὰ βλέ-
ποντες ἐξωθεν, οἷον τροχῶς, ἢ δίνας, ἢ καὶ
αὐτοὶ τραφέντες, προηγείται δὲ, τοῖς μὲν κα-
τὰ πρωτοπάθειαν τῆς κεφαλῆς παχύσεως,
ἐδὴνη κατ' αὐτὴν σφῆδρα καὶ κίρως, καὶ
ἦχος τῶν ὠτων, ἔσοις δὲ κατὰ συμπάθειαν
τῆ τῆς γαστρὸς σώματος ἀκολαθεῖ, καρ-
διωγμῶς καὶ ναυτίας συνέπονται PAVLVS
Libr. 3. β. Tenebrositas oculi verti-
ginosa oritur, si frigidi spissique humo-
res invadunt cerebrum, unde, parva da-
ta occasionali causa, prona sunt ad lapsus,
dum circa se volutata intuentur corpora,

veluti rotas aut turbines fluminum aut &
ipsi circa se vertuntur. Illis qui a pri-
mario affecto capite id habent, dolor
ejus magnus, torpor, sonitus aurium,
quibus autem ob consensum cum ven-
triculi orificio, consequitur cardialgia
& nausæ una increbescunt. Siehe
Dines, Duryges.

ΣΚΤΟΡΩΠΙΟΣ, Tristis, austerus, vul-
tuosus. Damnatur illa vultus compo-
sicio in ægrotis, σκυθρωπότης ἐν ὄξει. Tri-
stis in acuta febre vultus & σκυθρωπότε-
ρα παραφροσύνα. Desipientiæ tetri-
cosiores. HIPPOCR. Coac. Prænot. Trau-
rige Gesichtsbildung in Krankheiten ist
nicht gut. Siehe πρόσωπον.

ΣΚΥΡΟΣ, idem est ac σκίρρος.

ΣΜΩΔΙΕ, Vibex, ex plaga tumor.
Exponit HESYCHIUS. Μώλωψ, τὸ ἀπὸ
πληγῆς εἶδημα. Ex plaga tumor. Eine
Schmiele von einem Schlag.

ΣΠΑΣΜΟΣ, Spasmus, tensio & rigor
musculorum: Σπασμός ἐστὶ περὶ νέρους
καὶ μυσὶ γινόμενον πάθος μετὰ τῆ ἀνευ-
προαιρέσεως ἐλκεσθαι ποτὲ μὲν ὅλον τὸ
σῶμα, ποτὲ δὲ μέρος. Convulsio affe-
ctus est, nervis & musculis accidens,
cum tractione præter voluntatem, ali-
quando totius corporis, aliquando ali-
cujus partis. Denotat etiam convulsio-
nem, quæ summus tremoris gradus est
& mutua præter voluntatem musculo-
rum actio & quies, σπασμαδέα πάθη.
Affectus convulsivi. HIPPOCR. Coac.
Prænot. Pro morbo comitiali, summo
convulsionum gradu, accipitur ab HIP-
POCR. Aphor. 70. Lib. 5. & Coac. Præ-
not. ἐν τοῖσι σπασμοῖσι ἀναυδία. In spa-
finis

fnis loquendi impotentia. Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γενόμενος, καὶ παύμενος ἀνδμήμερον, ἀγαθόν, ὑπερβαλίων δὲ τὴν ὥρην ἐν ἡμέρᾳ, καὶ μὴ παύμενος, κακόν. HIPPOCR. Coac. Prænot. Convulsio in febribus facta, si altero die quiescit, bona, si autem ultra horam, qua incepit, durat, mala. Μετὰ πυρετῷ ὄξείῳ σπασμοί, ἐλέθριον. HIPPOCR. Coac. Prænot. Convulsio in febribus acutis, mala. Ἐν τοῖσι πυρετοῖσι τοῖσι ὄξείῳ, οἱ σπασμοί, καὶ οἱ περὶ τὰ σπλάγγνα πόνοι ἰσχυροί, κακόν. HIPPOCR. Aph. 4. 66. In febribus acutis, convulsiones & circa viscera dolores vehementes, malum. Κυνηκὸν δὲ σπασμὸν καλεῖται τὴν τῶν ἐν σιαγῶνι μυῶν παράλυσιν. παράγεται μὲν ἐν εἰς τὰ πλάγια τῶ, τε σῶμα καὶ ἡ εἰς καὶ ὁ ὀφθαλμός, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, τὸ ἡμισυ μέρος τῶ προσώπου. Caninam convulsionem vocant mandibularium musculorum resolutionem. Distorquetur igitur in obliquum os & natus & oculus, & in summa, dimidia faciei pars. AET. Libr. 6. cap. 30. Circa faciem vero morbus innascitur, quem Græci κυνηκὸν σπασμὸν nominant. Is cum acuta fere febre oritur. Os cum motu quodam pervertitur, ideoque nihil aliud est, quam distentio oris. CELS. Lib. 4. c. 2. Krampf und Ziehen in Siebern, ist ein schlimmer Zufall, zumahl wenn er über vier und zwanzig Stunden währet.

ΣΠΛΗΝ, Lien. Μεγάλοι Σπληνες διὰ τὸ μελαγχολικὸν περίττωμα. HIPPOCR. Libr. 3. Aphor. 22. Magni lienes ob arrabiliarium excrementum. Inde σπληνικοί, splenici, lienosi, οἷς φλεγμαίνονται οἱ σπληνες καὶ παραμένει ἡ σκληρεῖα, ἀλλ' ἄσσεται δ' αὐτοῖς καὶ ἡ κατὰ φύσιν χροία τῶ σώματος. Autor defin. GALENI. Quibus lienes inflamman-

tur & durities abinde manet & color illis naturalis corporis mutatur. Milz Sucht, verhärtete Milz. σπλὴν ἐνοιδέων. HIPPOCR. περὶ χυμῶν. Splen tumidus. Τοῖσι αὐτοῖσι ὅτε σπλὴν θάλλει καὶ τὸ σῶμα φθίνει. HIPPOCR. de Loc. in hom. Iisdem de causis & eodem tempore lien intumescit & corpus contabescit.

ΣΠΟΡΑΔΙΚΑ νοσήματα, ἐστὶ τὰ ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ τόπῳ γινόμενα. Vagi morbi sunt, qui omni tempore, omni- que in loco exoriuntur. GALENI in Definit. med. Einzeln herumgehende Krankheiten. Ὁκόταν μὴ λοιμώδεις νόσοι τρέψονται κοινὸς ἐπιδημῆσι, ἀλλὰ σποράδες εἴσιν αἱ νόσοι καὶ μὴ παραπλήσιοι. HIPPOCR. Lib. 1. de salubri diæta. Quando, contagiosi morbi more, populariter haud invadunt ægritudines, nec prope ad invicem homines frequenter decumbunt.

ΣΤΑΑΓΜΟΣ, κατάσαξις ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, Sillicidium, destillatio rei acris ad fauces ex capite. GALENI in Exegesi. Vide Κατάρσεις, Ρέειν.

ΣΤΑΞΙΣ καὶ ἀπέσαξις, Stillatio parca sanguinis ex naribus, quæ damnatur utpote parum officiosa & insufficientis. Ἐπὶ τῶν νοσούντων ἐν τῇ καὶ τῷ τῶν κατόλου μοχθηρῶν ἐστὶ σημεῖον, ἀποκρίνεσθαι σμικρὰ, εἴθ' αἷμα διὰ μυκτῆρων, εἴτε κατὰ διὰ τῆς γαστρῆς, εἴτε δι' ἐμέτων, ὅποιον περίττωμα, τ' αὐτὸ δὲ τῷ κατὰ τῶν ιδρώτων ἐστὶν καὶ τῶν διὰ μήτρας ἐκκρινόμενων, ἔδεν γὰρ τῶν κρισίμων σμικρὸν ἐκκρίνεσθαι προσήκειν. In ægris id unum etiam in genere pravum signum est, pauca excerni sive sanguinis per nares, sive infra per ventrem, sive per vomitiones quidquid est superfluum rejiciatur. Eadem quo-

que ratio est sudorum & eorum, quæ per uterum excernuntur. Nihil enim eorum, quæ decernere nata sunt, parva quantitate excernere convenit. GALENVS Comment. 2. in Prorrh. Hippocratis. Proinde etiam stillatitiæ sanguinis fluxiones e naribus nihil quidquam boni in acutis designant. Σταξίεις αἱ ἐλαχίσται, κακά. Minimæ stillæ sanguinis, malæ. HIPPOCR. Coac. Prænot. Μικτὴ ἀποσάξων, ὀλίθριον. Nasus parum stillans, exitialis. HIPPOCR. in Prorrh. Et in Coac. Prænot. Τὰ μικρὰ ἐπιφαίνεσθαι, ὅσον σάξιες, καὶ ἄρον, καὶ ἔμετος, καὶ διαχωρήματα, κακὸν μὲν πάντως. Omnia quæ apparent pauca, stillæ narium, & urina, & vomitus, & dejectiones, omnino mala. Das unzureichende Nasenbluten in hitzigen Siebern.

ΣΤΑΦΥΛΗ, Uvula, Columella, Curculio. Caruncula de velo palatino pendens super glottidem: Illius morbum describit σαφυλὴν dictum ARETÆVS de acutis morbis Lib. 1. cap. 8. Ὁ γαργαρεὼν πλέονά πάσχει πάθει, καὶ γὰρ ἐπὶ φλεγμονῇ παχύνεται, ἵσως ἀπὸ τῆς βίας αἵματι τὰ πέρατος ἀνεπιμήκης. Γινόμενος δὲ ἐρύθημα ἴσχει: Κίον δὲ τῷδε τῷ πάθει, ἢ ἐπίκλησις εἰ κατὰ πέρατος προγγύλεται καὶ μεγέθει πελιδνός γίνεται, καὶ ὑπομελανίσει, σαφυλὴ ἐπώνυμον τῷδε τῷ πάθει. Curculio igitur pluribus incommodis afficitur. Ex inflammatione crassior effectus æqualiter a basi ad extremam partem, usque in longum protensus & rubore suffusus est, idque vitium columnæ nomen habet. Quodsi extrema tantum parte rotundus efficitur, increfcit, livescit atque subnigriscit, uva hujusmodi affectus appellatur. Destillationes ad uvulam factas. PAVLVVS

ÆGIN. describit Lib. 6. c. 31. Ὁ γαργαρεὼν ὡσπερ τὸ πλέκτρον τῆς φωνῆς ὑπάρχον, δέχεται πολλάκις ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἄεμα καὶ παρὰ φύσιν ἀυξάνεται. Uvula, sicut plectrum vocis existens, accipit sæpe a capite fluxiones & præter naturam augetur, Die Entzündung des Zäpfgens im Halse.

ΣΤΑΦΥΛΩΜΑ ἐστὶν ἴσχυμα κατὰ τὸν τῆς κόρης τόπον, ἐμφερές ἕασι σαφυλῆς, Staphyloma est elatio in pupillæ loco exsurgens, uvæ acino confimilis. GALEN. in Def. med. Τὸ μὲν σαφυλῶμα, κέρτωσις ἐστὶ τῷ κερατοειδῆς χιτῶν ἀτομήσαντ ἐν τῷ ἑαγωρειδῆ, ποτὲ μὲν διὰ ἔσυματισμὸν, ποτὲ δὲ δι' ἐκκωσιν. Staphyloma est membranæ corneæ cum ea quæ ab acino ἑαγωρειδῆ appellatur, infirmatæ, aut vitio defluxionis, aut exulcerationis, incurvatio. PAVLVVS ÆG. Lib. 6. cap. 19. Vide Μυκροφάλον.

ΣΤΕΑΤΩΜΑ, ὄγκος ὅλον περὶ σέας. PAVLVVS ÆGIN. Lib. 4. λ. δ. Ἰμμορ ἰνσταρ λευί. Ἀθερώματα δὲ καὶ στεατώματα καὶ μελικηρίδας, ἔσσι τ' ἄλλα τοιαῦτα, τινὲς μὲν ἐν τοῖς ἀποσθήμασι τίθενται, τινὲς δ' εἰς ἕτερον γένος εὐδηλὸν δὲ καὶ ἡ τῶν φύσιν ἐκ τῶν ὀνομάτων ἀθερώματα γὰρ τι παραπλήσιον ἐν τοῖς ἀθερώμασι, σέας δὲ ἐν τοῖς στεατώμασι ἐυρίσκειται, μέλιτι δὲ ἐν τοῖς μελικηρίσι, ὡς τὸ πολὺ δὲ χιτῶν τις ὑμενώδης ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περιέχει, Atheromata vero & steatomata & melicerides alii quidem inter abscessus reponunt, alii vero ad aliud genus referunt. Patet autem & natura horum ex ipsis nominibus. Pulticulæ enim aliquid simile, in atheromatis sevo autem, in steatomatis & mellis in meliceridibus reperitur. Tunica quædam membranosa omnia

omnia hæc continet. GALEN. de tumor. præter naturam, cap. 5. *Στεάτωμά ἐστὶ παρὰ φύσιν πιμελῆς συναύξησις.* Autor Definit. GALENI. Steatoma est præternaturale pinguedinis augmentum. Ein Fett- oder Speck-Ge-
wächse.

ΣΤΕΙΝΩΣΙΣ, Angustia & contractio vasorum minimorum visceris cujusdam, cui illud datum a natura est, ut humores purget, *πύκνωσις καὶ ἐποχή τῶν ἐκκρίσεως δεομένων.* Exponente GALENO Libro de Sectis ad eos qui introducuntur. Denfatio & retentio eorum, quæ evacuatione indigent: *Ἡ βλάβη τῶν πόρων ἐφ' ἣ κωλύεται διαφορεῖσθαι τὰ περιττώματα.* Meatum offensio qua impeditur evacuari, quod abundat. GALENVS de optima Secta. Et ibid. *πίλησις καὶ σφίγγις τῶν σωμάτων.* Constipatio & constrictio corporum. Erat *στέγνωσις* ex tribus methodicorum communitatibus & notionibus summis de morbo. Tres autem erant, *στέγνωσις*, *ῥύσις*, *μικτή.* Adstricta fluens & mixta. De his CELSVS. Enge Wege in dem Körper. *Ἐστὶ δὲ στέγνωσις ἡ βλάβη τῶν πόρων, ἐφ' ἣ κωλύεται διαφορεῖσθαι τὰ περιττώματα.* Γίνεται δὲ αὕτη δι' ἐμφραξίν ἢ πύκνωσιν, ἣν δὴ καὶ μύσιν ὀνομάζουσι τῶν πόρων. Stegnosis est meatum cutis vitium, quo transmittere supervacua prohibetur. Incidit is affectus aut obstructis meatibus, aut densatis sane; densationem ejusmodi, *μύσιν*, meatum conniventiam Græci appellant. GALEN. de san. tuenda Lib. 3. cap. 10. *Στεγνωθησῶν τῶν ἀρτηριῶν ὑπὸ πλήθους αἱματὸς ἢ τινῶν ἐμφραγμάτων ἐν τοῖς σῶμασιν αὐτῶν γνωμένων, ὡς μηδαμῶς διαπνεῖσθαι.* GALENVS de caus. morb. Arteris autem angustatis

a multitudine sanguinis aut quibusdam infarctibus in osculis earum factis, ut transpirari nequeat. *Τὰ σῶματα τῶν πόρων ἔσφραγίζονται μόνον, ἀλλὰ καὶ παντελῶς τυφλῆνται πολλάκις.* GALEN. de Caus. morb. Lib. 2. Oscula meatuum non angustantur tantum, sed penitus excæcantur sæpe. Hinc, *σβεσθῆναι μὲν ἀνάγκη τὸ θερμὸν, νεκρωθῆναι δὲ τὸ διατεθῆναι ἔτω σῶμα.* GALEN. de Caus. morb. L. 2. necessum est extinguere calidum, & emori ita constitutum corpus. *Τῆς στεγνώσεως διαφορὰ διττὴ, συνίησις τε τῶν σωμάτων εἰς ἑαυτὸ πανταχόθεν, καὶ αὐτῶν τῶν πόρων ἐμφραξις.* GALEN. de differ. morb. L. 1. Angustia viarum duplex differentia, concretio corporis in se ipsum ubique & ipsorum meatum infarctus.

ΣΤΕΙΡΩΣΙΣ, Sterilitas utriusque sexus. *Στείρωσις, κοινὸν πάθος ἐστὶ καὶ ἀρρέσει καὶ θηλείαις; ἐκ πλείονων δὲ αἰτιῶν συμβαίνει εἶωθεν.* Ὅσπερ δὲ καὶ θόλυ ἀγυναικίαις μὴ συλλαμβάνουσι, ἢ ἡνίκα συλλαβῶσιν ἢ κατέχουσι: αὕτη τοίνυν ἡ στείρωσις ἀποτελεῖται εἰς τὸ ἀρρῆν ἢ τὸ θῆλυ, ἢ τι νόσημα ἐν τῷ σώματι ἔχωσι πάντων τῶν μερῶν ἐκείνων τῶν ἀναγκαίων ὄντων τῆ συλλήψει. Διὰ τῶ ἀνδρῶ τοίνυν, ἡ συλλήψις ἐμποδίζεται διὰ χροניתιν τινὰ ἀρρώστιαν τῶν σωμάτων, ἢ τῆ ἰδίᾳ ἀστυγείᾳ τῆ συνεχεσέει ἀφροδισιαῖ ὁμοία στείρωσις ἐνεσκειται διὰ γυναικίαις πάθος, εἰ γὰρ εἰσι λεπτά καὶ τεταμέναι καὶ φθισικὰ καὶ καταστακτικὰ, ἢ παρὰ φύσιν πολὺ παχέαι καὶ πιμελωδεῖς, ἣν τὸ σῶμα τῆς μητρὸς ἐγκλεισμένον ἔχωσι ἢ ἐτραμμένον, ἢ τύλωσιν ἢ σκληρώσιν ἢ ἐλατῶ ἐκεί ἔχωσιν. MOSCHION de morbis mulierum. Sterilitas communis morbus est virorum ac mulierum: ex multis causis accidere solet, veluti in genere feminae vel non con-

concipiant, vel, si conceperint non retinent: Sterilitas ista igitur redit vel ad masculum vel ad femellam, si aliquem morbum in corpore habent illarum partium omnium, quæ ad generationem requiruntur. A parte viri adeoque conceptio impeditur, propter diuturnum aliquem morbum corporum, aut propria lascivia, & frequentiore veneris usu. Similis sterilitas invenitur ob morbos muliebres, si fuerint macilentæ & exsuccæ & tabidæ & mensium nimio fluxu laborent, aut præter naturam pingues ac crassæ, aut os uteri clausum habeant, aut angustum, aut callum aut tophum aut ulcus ibidem habeant.

ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑ, Viarum minimarum angustia qua impedimentum cordi ponitur, idem, quod *στέγνωσις*. *Ἡ στενοχωρία ἐλάττει τὴν διάκρισιν τὸ δὲ πλῆθος πᾶς περιττώματος, ἔστιν ἀμετρὸν ἢ πᾶν ἐκκαθαροῦναι μὴ δυνάμενον, ἀλλὰ τῷ αἵματι πανταχόσε φέρεται τὸ σῶματος.* GALEN. de sympt. caus. L. 6. Angustia corrumpit secretionem & multitudo abundantium humorum, si ultra capacitatem vasorum sit, cum omnis expurgari haud possit, simul cum sanguine, undiquaque per corpus circumfertur.

ΣΤΗΡΙΖΕΙΝ, In aliquam partem defigi inque ea firmari, *εἰς ἀπόστασιν στήριζεν*. In abscessum desinere. HIPPOCR. de ratione victus in morbis acutis: *τὰ στήριζοντα ἀλγήματα εἰς ἕρθρες, ἀκρωμίων καὶ κληΐδα.* HIPPOCR. Epid. Libr. 6. Sect. 7. 11. Dolores in artus defixi, exempli gratia, summo humero & clavicula. Das Festsetzen einer Krankheit an einem gewissen Orte.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ, Prima corporis elementa, velut sedes & causa morborum

similarium. *χωρὶς τῆ γνώμας τὰ στοιχεῖα τῆ σώματος, ἐξ ὧν πρῶτον γέγονεν, ἀμήχανον ἐξευρεῖν τὰ νοσήματα.* GALENVS Meth. Med. L. 2. Sine cognitione elementorum corporis, ex quibus illud ab initio genitum est, impossibile morbos invenire. *Ἐκαστον τῶν ὁργανικῶν μορίων ἐκ τινῶν ἑτέρων ἀπλῶν.* GAL. de Differ. morb. cap. 1. Singula organicarum partium ex quibusdam aliis simplicibus constat. Negat GALENVS in minimis, quod nihil quidquam recipere in se possint, sintque impenetrabilia, esse morborum sedem, *ἀπαθῶν ὑποκειμένων τῶν πρῶτων στοιχείων, ἐν τῇ συνθέσει μόνη τὰ παθήματα:* GALEN. de differentiis morborum Lib. 1. Cum passionem non recipiant elementa, in compositione tantum morbi erunt. *τὰ στοιχεῖα τῶν ἡμετέρων σωμάτων πάσχειν πέφυκεν, τὰ δὲ άτομα καὶ ἀνάμα ἐξ ἀπαθῶν τῶν συνκειται.* GALEN. de differ. morb. L. 1. Elementa nostrorum corporum pati posse, nata sunt, indivisibilia autem & incomposita ex passionis expertibus quibusdam componuntur. *τὰ στοιχεῖα πάσχειν ὑποτιθέμενα καὶ δεῖν εἰς ἀλλήλα καὶ κεράννυθαι:* GALEN. de differ. morb. L. 1. Elementa pati facta sunt, & agere in se invicem & misceri. *Ἄντα τὰ στοιχεῖα τῶν ἡμετέρων σωμάτων ἀλλοιοῦνται καὶ πάσχειν πέφυκεν.* GALEN. de Morb. differ. L. 1. Ipsa elementa corporum nostrorum mutari & pati nata sunt. *Ἀνάμαλοι ἢ νοσῶδες κατασκευαὶ γίνονται τριτῶς, μία μὲν, ἢ ἐκ τῶν πρῶτων στοιχείων, ἐξ ὧν γέγονε τὰ καλέμενα παρὰ Ἀριστοτέλεος ὁμοιομερῆ, δευτέρως δὲ ἢ ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν ὁμοιομερῶν, ὃ δὴ καὶ αὐτὰ στοιχεῖα, πάλιν εἰς ἀδυνάτῃ τῶν ὁμοιομερῶν, ὃθεν ἢ τῶν ὁργανικῶν γίνονται*

νεταί αὐθεις; ἐπ' αὐτοῖς ἡ τρίτη τῶ παν-
τός σώματος, ἐκ τῶν ἐργατικῶν; ἐνκολω-
τέρα μὲν ἐν ἡ τρίτη λεγομένη καὶ διαγνω-
σθῆναι καὶ προνοίας τυχεῖν, δυσκολωτέρα
δὲ ἡ δευτέρα, χαλεπωτέρα δὲ ἡ πρώτη.
GAL. de sanit. tu. L. 6. Inordinatae
& morboſae constitutiones fiunt tribus
modis; una quidem est, primorum
elementorum, ex quibus fiunt dicta
Aristoteli similiaria, altera eorum, quae
ex his fiunt, similiarium, quae tamen
adhuc elementa sunt sed magis sensu
percipienda, ex quibus fit organica-
rum partium compositio, ex his ter-
tia, totius corporis ex organicis contex-
ti. Facilius quidem ergo tertia haec
dicta, & ad cognitionem & ad id ut cu-
ram sortiatur, difficilius autem altera,
longe difficilius tertia. Morbi simila-
res consistunt in minimorum, ex qui-
bus consistimus, vario praeternatura-
li statu. Γένος ἕθεν ἐστὶ νοσήματος ἕτε-
ρον ἐν τοῖς ἀπλοῖς ἕτ' ἐν τοῖς συνδέτοις ἴδιον
ἐκατέρως στεγνώσει, συνήξει, καὶ ἔμ-
φραξι, εὐρύτητος, ἔντασι, ἐκπτώσει
τῶν στοιχείων, ἐστὶν ὅτε δὲ ῥύσις ὅτε δὲ ὄγκος.
GALENUS de different. morb. Nul-
lum genus est morbi nec in simplicibus
nec in compositis proprium aliud,
quam angustiae vasorum, uti concretio
& infarctus, amplitudinis, uti conge-
stio vasorum humorum, delapsus ele-
mentorum, aliquando & fluxio, est &
tumor. Σύμφυσις, στενοχωρία, ἔμφρα-
ξις, θλίψις, συνήξις. GALEN. de
Caus. Morb. L. 2. Concretio, vaso-
rum angustia, infarctus, pressio, con-
tractio parietum vasorum.

ΣΤΟΜΑ, Os, ejusque partes va-
riis afficiuntur morbis sive protopathi-
cis sive aliorum symptomaticis, περὶ
φάρυγγα φύματα καὶ φλεγμοναὶ γλώσ-
σης καὶ τὰ παρ' ὀδόντας ἀποστήματα.
Lebensst. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

HIPPOCR. Lib. 3. Epid. Abscessus in
faucibus, inflammationes linguae, ab-
scessus ad dentes. Mund-Kranckheiten:
im Hals, Zunge, Zähnen.

ΣΤΟΜΑΧΟΣ, Ventriculus, Gula:
Inde κακοσμάχοι σίτοι, cibi ventricu-
lum offendentes. Unordentliche Speisen.
Inde & στομαχικοί, quibus vis ventriculi
deficit, nauseabundi. Die einen verderb-
ten Magen haben. Οἱ πολλοὶ τῶν αἰν-
θράπων στομαχικὸς καλεῖται, τὸς τε ἀνορέκ-
τους, καὶ ὅσους μετὰ τὸ προσάρασθαι τὴν
τροφὴν, τὸ τῆς γαστρὸς σῶμα βαρύνεται
τε καὶ τινὰ δύσφοραν αἴσθη ἔχει. καλεῖται δὲ
ἁσάυτως, κακίως οἷς ἐπιγίνεται ναυτία,
καὶ μᾶλλον γε, ὅταν εἰς ἑμῶν ἐρμήση καὶ
μᾶλλον ἐτι μετὰ τῆ διαφθέρεσθαι τὰ σι-
τία, ποτὲ μὲν ὀξώδη γινόμενα, ποτὲ δὲ
καὶ κνισώδη, ποτὲ δὲ καὶ ἄλλην ποιότητα
μοχθηρὰν ἐπικτώμενα. καὶ τῶν ἀπάν-
των ἐτι μᾶλλον ἐκείους στομαχικὸς ὀνομά-
ζουσι ὅσους ἐθυγαὶ τοιαῦτα μετὰ δυσφο-
ρίας τινὸς καὶ ἄσης καὶ ἀνατροπῆς γίνον-
ται πολλοὺς ἕθεν τρωφῶν προσενηγε-
μένων. καὶ ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρόνον ἐν τῷ σῶ-
ματι τῆς γαστρὸς διαμένη τὰ σίτια βαρύν-
οντα, καὶ μόλις ὑποβιβάζόμενα, καὶ τέ-
τους στομαχικὸς ὀνομάζουσι. ἕτεροι δὲ
τὴν καλεσμένην ὄρεξιν κινῶν ἰσχυόντας, ὡς
ἐσθίον τε πλεῖστα, καὶ βαρυνόμενος μᾶ-
λιστα, ὀλίγον ὑπερον ἐμῶν, ὁμοίως προσα-
γορεύουσι, ἄλλοι δὲ, ἰσχυρῶς ἐκλυόμενος
ὅταν ἐπὶ πλεῖστον αἰτήσωσι, καὶ μὴ θᾶτ-
τον ἐπὶ τὴν τῶν σιτίων ἀφίκωνται προσ-
φορὰν, δακνομένους τὸ τῆς γαστρὸς σῶμα,
καλεῖται ὡσαύτως στομαχικὸς. Plerique
vulgo homines eos qui appetentiam
perdiderunt, stomachicos vocant, &
quibus post acceptum cibum ventris
os gravatur atque opprimitur, &
quandam ægre tolerabilem anxietatem
habet. Appellant eodem modo etiam
Ff illos

illos, quibus nausea contingit, & maxime, si ad vomitum impellat: & adhuc magis, si simul cibi corrumpantur, quandoque acidi, quandoque nidorosi facti, quandoque etiam aliam vitiatam qualitatem adepti. Et præ his omnibus adhuc magis illos stomachicos nominant, quibus ructus ejusmodi cum molestia quadam & anxietate ac subversione contingunt, sæpe cum nondum cibum acceperunt. Quin etiam si per plurimum tempus cibi in ore ventris morantur, gravantes & vix descendentes, hos itidem stomachicos appellant. Alios item, appetitum caninum appellatum habentes, ut et plurima edant, & maxime gravati paulo post revomant, similiter vocant. Alios rursus, qui fortiter exsolvuntur, ubi diutius in ediam pertulerint, & si non citius cibum accipiant, in ore ventris morsus percipiunt, eodem modo stomachicos vocant. GALEN. de compos. pharmac. sec. loc. Lib. 8. cap. 2. His est *Στόμαχος αἰσθητός καὶ ἐκλυτός*. PAVLVVS AEGIN. Lib. 3. αζ. Stomachus debilis & solutus. *Πλεόσις τῆς σωμαίχης διαδέσεις, ὀδυνώδεις καὶ σπασμωδικαί.* PAVLVVS AEGINETA Lib. 3. λζ. Tormentosæ ventriculi affectiones, dolorosæ & spasticæ. Magen: Schmerzen, Magen-Krampf, Magen-Winde.

ΣΤΡΑΒΙΣΜΟΣ ἐστὶ παραλίσις τῶν περὶ τὸν ὀφθαλμὸν μυῶν ἐχ' ὄλων, ἀλλ' ἐνίαν, δι' ἢν αἰτίαν ἢ αἰνω, ἢ κάτω, ἢ εἰς τὰ πλάγια κίνησιν οἱ ὀφθαλμοί. Strabismus est musculorum oculi, non omnium, sed quorundam, resolutio: quamobrem oculi aut sursum, aut deorsum, aut in latera vergunt. GAL. in Def. med. Die da schielen

ΣΤΡΑΓΓΟΤΡΗ, Urinæ stillicidium enim ardore, ἔταν τις ὀλίγον ἀποκρίνει

ἔρον συνεχῶς, στραγγυρία τὸ πάθος καλεῖται, quando aliquis parum urinæ continenter dimittit, stranguria morbus dicitur: GALEN. Comment. ad Lib. 5. Aph. 58. *Offt und wenig mit Schmerzen harnen.* Ὅτι ἡ στραγγυρία τὴν κατὰ στραγγυρία τῶν ἔρων ἀποκρίσιν δηλοῖ, τὸνομα αὐτὸ διδάσκει. Stranguriam dici, cum urina guttatim excernitur, ipsa appellatio docet. GALEN. in Aphor. Hipp. Comm. 7. Sect. 48.

ΣΤΡΕΜΜΑ, Extensionem ligamentorum circa articulos significat ἔταν μὲν ἡ διάρρηξις ἀπαθείς ἐστίν, ἔστραπται δὲ τὰ περὶ αὐτὴν νευρώδη σώματα, καὶ γίνεται μᾶλλον τῶτο τοῖς κενεματοῖς. Cum articulo illaeso tendineæ circa illum partes distorquentur, idque maxime illis contingit, quibus in vacuum gressus elabitur. Das Ausdehnen derer Bänder um den articulum des Fußes ohne Verrenkung.

ΣΤΡΟΦΟΣ, Intestinorum cruciatus & tormina. Cruciatu & dolores intestina torquentes. CELS. Libr. 2. 7. ὁ περὶ τὸν ὀμφαλον σφόφος. HIPPOCR. Lib. 4. 11. Tormina circa umbilicum σφόφοι συνεχῆες. Tormina continua in ileo. Epid. Lib. 3. 9. Ὅι σφόφοι γίνονται διὰ τε δὴξιν ἰσχυράν, καὶ πνεῦμα φυσῶδες ἐκ ἔχον διέξοδον, ἀλλ' ἐν ταῖς τῶν ἐντέρων ἑλξιν ἐναπειλημένον. Id est, Στρόφοι (Tormina) fiunt & propter morbum vehementem, & propter spiritum flatuosum, qui non habet exitum, sed in intestinorum volutis est interceptus. GALENVS in Aphor. Hipp. Comm. 4. Sect. 11. Ejusdem morbi nota est, ubi circa umbilicum intestina torquentur, (σφόφον Græci nominant) coxæque dolores manent. CELS. Lib. 2. cap. 7.

ΣΤΥΚΟΠΗ,

ΣΥΓΚΟΠΗ, Resolutio corporis a sudoribus. Der Verfall eines Körpers von heftigem Schweisse. Συγκοπή, αδρῶν τῆς δυνάμεως κατάπτωσις, ἐκλήσεσι τε καὶ λεπτοδυσίαισι καὶ μικροφυξίαισι ἀκρῶν τε περιφύξεσι καὶ περιδρώσεσι δηλωμένη. PAVLVS AEGIN. Syncope, celer & magna virium dejectio, cum defectionibus, lipothymiis, parvis pulsibus, extremorum refrigeriis & sudatiunculis sese manifestans. Neuserste Schwachheit mit Ohnmachten, kleinen Raum zu fühlenden Puls. Kälte an den äussersten Theile, und kalten Schweiss. Ἰδρώτες ἔταν ἀναλυομένης γίνονται τῆς ἕξεως, καλεῖται τὸ πάθημα συγκοπή. τέτω δὲ ἐναντία κατάστασις ἐστὶν ἢ ἐν τοῖς κρισίμοις ἰδρῶσιν, ἐρῶμένην ἐνδεικνυμένοις ἀδραλυομένην τὴν φύσιν. Sudores cum resolutio corporis habitu proveniunt, vocatur ea passio Syncope, cui contrarius status est, qui cum decretoriis incidit sudoribus, qui utique naturam robustam indicant, non autem resolutam. GALEN. de caus. sympt. Lib. 3. cap. 2.

ΣΥΓΧΥΣΙΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥ, Σύγχυσις (ὀφθαλμῶ) ἐστὶ ποτὲ μὲν ἐκ πληγῆς, ποτὲ δὲ ἐξ αὐτομάτου, ἕξει τῶν ἐν βάθει χιτῶνων, μετὰ προχύσεως τῶν ὑγρῶν, καὶ αἰμοιώσεως τῆς κόρης. Confusio est ruptio, modo ex ictu, modo sponte facta, in tunicis quæ in profundo sunt, cum humorum profusione, & pupillæ alteratione. GALEN. in Def. med. Eine Quetschung des Auges also, daß seine Säfte unter einander gemischt worden.

ΣΥΚΚΟΝ, σύκωσις. Ficationes & ani ulcera, mariscæ latinis, sed Julius Pollux σὺκα aristophani, τὰ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔληκ, quæ oculis insunt ulcera dici, scribit. HESYCHIUS ad palpebras refert, τὸ ἐν τοῖς βλεφάροις νόσημα ὅτινες σύκωσιν. Morbus palpebrarum, quem quidam ficationem:

Ἐπιφύσεις βλεφάρων ἔωθεν ἔσωθεν πολλῶν φθείροντες τὰς ὀφθαλμοὺς, ὡς σὺκα ἐπονομάζεσιν. Adnascencia palpebrarum, extus, intus, multorum aciem corrumpentes, quas ficus appellant. HIPPOCR. Ep. L. 3. Ἡ τῶν ἰδρῶν τῶν βλεφάρων ἐπίτασις, ὡσεὶ καὶ οἶον ἰστομῶς ἔχειν, σύκωσις καλεῖται χερνίσασα δὲ καὶ τυλωθεῖσα, τύλωσις ὀνομάζεται. Interna palpebrarum intentio, ut veluti incisuras habeant, σύκωσις (a fici similitudine Græcis appellatur) cum inveteraverit vitium, callosque contraxerit, τύλωσις vocatur PAVL. AEGINETA Libr. 7. cap. 22. Speciatim tamen σύκωσις tumor ani est. Feig: Wargen. Est etiam ulcus quod a fici similitudine σύκωσις a Græcis nominatur. Caro excrescit, & id quidem generale est. Sub eo vero duæ species sunt: Alterum ulcus durum & rotundum est, alterum humidum & inæquale: Ex duro exiguum quoddam & glutinosum exit, ex humido plus, & mali odoris. CELS. L. 6. c. 3.

ΣΥΝΑΓΧΗ, Synanche. Τῶν ἰδρῶν τῆς φάρυγγος μῦων φλεγμαινόντων ἢ καλεμένη συνάγχη γίνονται: Τῶν δὲ ἐκτὸς ἢ παρασυνάγχη, ὡσάντως δὲ καὶ τῆς λάρυγγος: οἱ μὲν ἰδρῶν μῦες φλεγμαινόντες τὴν συνάγχην, οἱ δὲ ἐκτὸς, τὴν παρασυνάγχην ἐργάζονται PAVLVS AEGINETA L. 3. Internis pharyngis musculis inflammatis, sic dicta Synanche oritur, illis autem qui extra sunt, Parasyranche: Ita etiam, si musculi laryngis interni inflammantur, Cynanchen. Si illi, qui extus, Paracynanchen faciunt. Hals-Entzündungen im Schlund oder Lufft-Röhre von innen oder von aussen.

ΣΥΝΕΧΕΣ: Τὸ συνεχές. Continuum Die ungestörte Festigkeit des Körpers, inde τῶσος τὸ συνεχές διακρινόμενος. Morbi
Ff 2 lasti

læsi continui. Krankheiten die in der gestörten Verbindung derer Theile des Körpers bestehen. Αναγκάιον, ἢτοι εἴηεν ἢ θλάσει ἢ διάβρωσι, εἶναυ τὴν διάθεσιν ἐν τῷ διακρεῖσθαι τὸ συνεχές. ἢ μὲν εἴηεις ἐκτάσεως τινός, ἢ δὲ θλάσις ἐκ βίαιος, ἢ δὲ διάβρωσις ἐκ δακνύουδος γίνεται ποιότητος. GALEN. Meth. Med. Lib. 13. Necessarium, aut rupturam aut fracturam aut erosionem esse illam constitutionem, qua continuum solvitur, ruptura quidem ex tensione quadam, fractura autem ex pondere, erosio autem ex mordente quadam conditione.

ΣΥΝΕΧΗΣ πυρετός ὁ εἰς ἀπυρεξίαν, πρὶν τελείως λυθῆναι μὴ παυόμενος. GALENVS Introd. f. Medicus. Continens febris, quæ, priusquam penitus solvatur, haud interquiescit. Ein anhaltendes hitziges Fieber. Συνεχῆ μὲν δὲ πυρετὸν ὀνομάζω τὸν εἰς ἀπυρεξίαν, πρὶν τελείως λυθῆναι, μὴ παυόμενον, καὶ παρακμὴ τις αἰσθητὴ φαίνεται. Continuum quidem nomino febrem, quæ ad quietam, antequam ex toto solvatur, non desinit, etsi declinatio aliqua sensilis appareat. GALENVS de cris. Libr. 2. cap. 2. De hac ipsa vide suffus ap. eund. libro de differentiis februm 2. cap. 2. ubi τῶν συνεχῶν quosdam συνόχους vocat. Ein hitziges Fieber das ohne Ruhe und Mittel: Stand bis ans Ende dauret. Συνεχῆς ἐστίν, ὅστιν ἀρχόμενος ἀνθεῖ καὶ ἀκμάζει. GALEN. de crisib. Libr. 1. Continens est, si quibus, a quo incipit, statim viget & augetur. Welches gleich mit dem Anfange hefftige Zufälle hat. Τῶν συνεχῶν ὁ σύμπας χρόνος εἰς παροξυσμὸς ἐστίν ἢτοι διὰ παντὸς ὁμότενος, ἢ μειόμενος, ἀχει κρείσεως. GALEN. de differ. febr. Libr. 2. Continuarum omne tempus, unus est

paroxysmus, aut ubique æqualis aut autior aut debilior usque ad crisin. Sie bestehen in einem nicht unterbrochenen Lauffe. Τῶν συνεχῶν πυρετῶν ἡ ἀκμὴ τῆ νοσήματος ἢ πορρωτέρω τῆς ἐβδόμης ἐσεσθαι μέλει, ἢν εἰσιν ἡ δύναμις ἰσχυρὰ καὶ τὰ τῆς ἡλικίας ὁμολογεῖ, ὅσοις δὲ πορρωτέρω τῆς ἐβδόμης ἡ ἀκμὴ τῆ ὄλα νοσήματος, τὰ τῆς δυνάμεος ἐκ ευρωσα. GALEN. ad Glaucon. Therap. Libr. 1. Continentium febrium summus status non ultra septimum diem futurus est, si virtus robusta est, & ætas consentit, quibus autem ultra septem dies summa est totius morbi, virtus haud est bene valens. Ihr höchster Stand ist der siebende Tag.

ΣΥΝΟΧΟΣ, Febris continua, est illa, quæ, licet uno decursu ad criticum usque tempus procedat, lucida tamen intervalla miscet, Fieber mit einigen Nachlaß, obgleich nicht mit völliger Beruhigung aller Zufälle. πυρετός ἐκ ἔχων διάλειμμα. GALEN. Meth. med. L. 11. Febris haud habens intermissionem: Σύνοχος ἐστίν ὁ, μὴ διαλείπων μήτε νυκτὸς μήτε ἡμέρας, ἀνέσεις δὲ καὶ παροξυσμὸς ἐπιφέρειν. Continua est febris non intermittens nec nocte nec die, remissiones autem & paroxysmos habens. GALENVS. Sæpe, tertianarum more, determinatis horis exacerbantur, ὅι σύνοχοι ἰδίως ὀνομαζόμενοι εἰ ἐπέιγονται καὶ προλαμβάνοιεν αἰ τῆς συνήδους ὥρας καὶ σφοδρότεροι γένοιτο πολλῶ καὶ διατρίτης ἀπαντῶσιν, ἐν τάχει κρείθσεσθαι δηλῶσι, εἰδ' ἀργῶς κινούντο καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν εἰσβάλλοιεν ἐφ' ἐκάστη δὲ γένοιτο ἡμέρα, μετὰ πλείονα χρόνον ἐσεσθαι σημαίνουσι τὴν κρείσιν. GALENVS de Cris. Libr. 3. Continuae proprie sic dictæ, si augetur & anticipant semper consuetam horam, & vehementiores

res fiunt, & tertianæ in morem recur-
runt, se subito judicatum iri, indicant,
si autem lente moventur, & eadem ho-
ra invadunt & unaquaque die recurrunt,
adhuc longe abesse crisin, significant.

Τρεῖς ἀνάγκη ἐν τοῖς συνόχοις γίνεσθαι
πυρετοῖς, ἢτοι διαμένοντι ἴσα τὰ μεγέθη
ἢ προσεθέντι ἢ ἀφαιρῶντι ἢ αἰετι μί-
κρον, καὶ ταῦτα ποῖντι ἢ ὁμαλῶς ἢ ἀνω-
μάλως, ἂν μὲν ἐν ἴσῳ ἢ τῷ διαπνεόμενῳ
τὸ ἀναπτόμενον, ἢτ' ἀυξηθὲν ἕτε μείωσιν
ἔχει τὸ πυρετῶδες θερμὸν, ἀλλ' ἕτως ἑαυτῷ
διαμένει παραπλήσιον, εἰ δέ γε θύτερον ἀυ-
τῶν ἐπικρατήσῃ, εἰ μὲν τὸ κενόμενον
ἐλαττώσῃ τὸν πυρετὸν ἀναγκαῖόν ἐστιν

GALEN. Θεραπευτ. μεθόδ. Θ. Tria
oportet continuis febribus accidere;
Aut æqualis earum magnitudo maner,
(suntque homotonæ) aut accidunt illis
vel decedunt symptomata semper ali-
quantulum, id quod vel ordinate vel
inordinate peragunt: Si ergo æquale
erit illi quod diffatur, id, quod subinde
accedit, nec augmentum nec decremen-
tum calor febrilis parietur, sed sibi ma-
nebit similis, si autem alterutrum præ-
valet, & quidem, si plus evacuatum est,
febrem extenuari oportet. Hinc σύ-
νοχοι sunt ἐπακμαστικοί, quarum sympto-
mata subinde augentur, ἀκμαστικοί, quæ
manent, propterea etiam dicuntur ἐμέ-
τοι. GALEN. de Method. med. 9. πα-
ρακμαστικοί sunt, quæ post statum decre-
scunt. Hæ mutationes fiunt, secundum
tria illa febrium tempora, τῶν συνόχων
πυρετῶν καιροὶ τρεῖς, αὐξήσις, ἀκμῆ, μείω-
σις. GALEN. περὶ τῶν ἐν ταῖς νόσοις και-
ρῶν: Continuarum febrium tempora
tria, augmentum, status, decrementum.

ΣΥΜΠΤΑΣΧΕΙΝ, Compati, consenti-
re, in mali consortium trahi: Exempla
adducit GALEN. τῷ ἥπατι παθεῖντι λυ-
γμὸς ἐπιγίνεται, στομάχῳ παθεῖντος βήξ δὲ

καὶ δύσπνοια. GALENVS Comment. ad
Aphor. 16. Libr. 6. Hepati affecto
supervenit singultus, ventriculo affecto
tussis & difficilis spiratio. Τὰ πάντα,
συμπαθῆντα ἀλλήλοις, ἢ τῷ ἥπατι, ἢ τῷ
κοινωνίαν ἔχειν μεγάλην κατὰ τὰ ἀγγεῖα
καὶ νεύρα, πάσχει. GALEN. Comm. 2.
in Progn. Hippocr. Omnia inter se con-
sentiunt, aut eo, quod prope accumbant,
aut eo, quod communicationem habeant
magnam, per vasa & nervos, hinc pa-
tiantur. Τῶν δὲ σώματι τὰ μέλη ἐκα-
στα, τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ, ὁπόταν ἐνθα καὶ
ἐνθα ὁρμηθεῖ, ἕτερον παραυτίκα ποιεῖ, ἢ
καὶ τῇ τῇ κεφαλῇ. HIPPOCR. de loc.
in homine. Corporis autem mem-
bra singula, alterum alteri, dum
huc vel illuc morbus fertur, ægri-
tudinem statim communicant, ventri-
culus capiti. Mitleydenheit eines Theils
mit dem andern, wegen dererselben Nach-
barschaft und Gemeinschaft derer Nerven.
Abinde morbi quidam sunt sympatheti-
ci, qui differunt ab idiopathicis. Διαφο-
μεν τὰ κατὰ συμπάθειαν ἑτέρῳ μορίῳ γινώ-
μενα πάθη, τῶν κατὰ ἰδιοπάθειαν. GALEN.
de locis affect. Distinguamus, qui per
consensum cum alia parte fiunt, morbos,
ab illis, qui ex substantia ejus fiunt.

ΣΥΜΠΤΩΜΑ, ἐστὶ πάθος ἐπιγίννημα.
Symptoma est accessio affectus. GALE-
NVS in Def. med. Νόσημα ἐστὶ διάθε-
σις σώματι ἐνεργείας τινὸς ἐμποδιστικῆ
πρώτως ὅσα τείνουν αὐτῆς προηγῆναι δια-
θέσεις, ἢ πῶ νοσήματα; εἰ συμπίπτουσιν
δὲ τινες αὐταῖς ἑτέροι διαθέσεις, εἰς οὐ σιδή-
τινες παρακληθῆσαι, καὶ ταῦτας εἰ νοσή-
ματα καλέσωμεν, ἀλλὰ συμπτώματα.
Morbus est affectus corporis, actionem
aliquam impediens primario. Quot-
quot igitur affectus hinc præcedunt, ii
morbi non sunt. Quod si alii cum
iis affectus incidunt, qui ipsos, veluti

umbrae, sequantur, nec hos, morbos vocabimus, sed symptomata. GALEN. de sympr. diff. c. 1. Ἀπασα διάθεσις σώματος, ἐξισταμένη τῷ κατὰ φύσιν ἢ τοι νόσημα ἐστίν, ἢ αἰτία νοσήματ^{ος}, ἢ σύμπτωμα νοσήματ^{ος}, ὅπερ ἐνιοὶ τῶν ἰατρῶν ἐπιγένημα καλεῖσιν· ἀλλὰ τὸτο μὲν ἢ πᾶν τι συνήθες ἐστὶ τοῖς ἐπιπυ τῆνομα, σύμπτωμα δὲ καὶ πάθημα καὶ πάθ^{ος} ἐνομάζουσι συνήθως ἅπαντα τὰ τοιαῦτα. Omnis corporis affectus, qui a naturali statu recessit, vel morbus est, vel morbi causa, vel morbi symptoma, quod etiam epigenema quibusdam medicis nominare in usu est: verum non admodum id vocabulum usurpatum est, sed symptoma & pathema & pathos omnia id genus nominare solent, ibid. Συμπτώματα νοσημάτων ἐκγονα. GALEN. de caus. Sympt. Symptomata ex morbis nascentia. Τὸ νόσημα αἰτία τῷ συμπτωματ^{ος}. GALEN. de morb. different. 1. Morbus causa symptomatis. Zufälle, neue Evidenschafften, welche aus der Krankheit, als ihrer Ursache, fließen. Horum differentia varia est. 1) Sunt morbo consentanea vel peregre accedunt casu, & ex natura morbi haud sunt. Συμπτώματα μὴ ἴδια, συμπίπτοντα δὲ κατὰ τινὰ τύχην. GALEN. Θεραπ. μεθόδ. α. Symptomata non propria sed ex aliquo casu. Συμπτώματα οἰκεία τε καὶ ἴδια καλεῖται, τὰ δὲ μὴ οἰκεία μὴ ἴδια, συμπίπτοντα κατὰ τινὰ τύχην. GALEN. Meth. Med. L. 1. Symptomata vocentur illa, quæ domestica sunt & propria, quæ autem nec domestica sunt nec propria, sympiptonta, accidentia casu aliquo. 2) Sunt vel salubria vel insalubria. Συμπτώματα χεῖτημα, ἀχρησα. GAL. de opt. sect. Symptomata utilia & nocentia. Sunt vel acria & critica, circa dies judicatorios, dum causa

morborum funditus evertenda est, vel mitiora, post evacuationes criticas. Τὰ συμπτώματα μοχθηρὰ μείζονα δύναμιν εχει, ἐν κρείσιμοις ἡμέραισι φαινόμενα. GAL. Comment. 4. in Hippocr. Libr. de diæta acutor. Symptomata laboriosa majorem vim exercent, in diebus criticis comparentia. Εἰ μὲν γὰρ τὰ συμπτώματα πάντα ἡπιώτερα γίνονται, καὶ παρέρπυτο τῇ κρείσει, ἐυφρορία. ACTIVS Tetrabibl. 1. Tract. 5. ασ. Si Symptomata omnia mansuetiora fuerint, & crisin subsequantur, euphoria. Τὰ κρείσιμα συμπτώματα τῇ μὲν ἀκρίβως πρώτῃ τῶν νοσημάτων ἀρχῇ συνεισβάλλουσι ἢ πέφυκε, ταῖς δ' ἄλλαις δύο πέφυκε, ταῖς ἀναβάσει καὶ ἀκμοῖς τῶν νοσημάτων. GAL. Comm. 1. in Aphor. Hipp. Symptomata critica prius accurate morborum invasioni coincidere non solent, sed reliquis duobus morbi temporibus solent, & incrementis & statibus. Symptomata valent uti signa. Si exacerbantur, aliquantulum post principia, indicant proximam crisin. Τὰ κρείσιμα σημεῖα συμπτώματά ἐστὶ τῇ γένει, δηλῆντα τὰς ἐσομένης ἐκκρίσεως ἢ ὑποεάσεως. GAL. Comm. 3. in Prognost. Hipp. Quæ crisin futuram indicant signa, symptomata, quoad genus, sunt, & futuras evacuationes vel materiae ad partem aliquam secessus, notant. Omnem symptomatum differentiam collegit GALENVS: Συμπτώματά τε καὶ σημεῖα, τὰ μὲν ἐστὶ παθογνωμονικά, τὰ δὲ συνεδρῶντα, τὰ δὲ κρείσιμα, τὰ δὲ πέφωως, ἐνα δὲ ἀπεψίας, καὶ τὰ μὲν σωτηρίας, ἀλλὰ δὲ ἐλέθρου δηλωτικά, τὰ μὲν ἐν παθογνωμονικά, συνεισβάλλει τῷ νοσήματι, τὰ δὲ συνεδρῶντα, ποτὲ μὲν συνεισβάλλει, ποτὲ δ' ἐπιγίνεται, ἢ γὰρ ἀχώριστα ἐστὶ τῷ νοσήματ^{ος} ἐδὲ τὴν εἰσὶν αὐτῶν συνίστησι. GALEN. Comm. 1. in Aphor.

Aphor. Hipp. Symptomata & signa, alia quidem a morbo sunt inseparabilia, alia eidem superveniunt, quædam morbo solvendo sunt idonea, quædam, dum materia morbi coquitur, fiunt, quædam propter coctionis defectum adsunt, quædam salutem, quædam interitum significant: Ea, quæ a morbo sunt inseparabilia, simul cum morbo accedunt, supervenientia autem, aliquando simul sunt, aliquando superveniunt, non enim sunt inseparabilia nec essentiam eorum constituunt.

ΣΥΜΠΤΩΣΙΣ, Vasorum subsidentia & contractio ab effluxu liquidorum. Ὅταν κενὰ τὰ ἀγγεῖα συμβαίνει γίνεσθαι, κατὰ πάσας τὰς κενώσεις. Quando vacua contingit fieri vasa post quasvis evacuationes. Exponente GALENO ad Hippocr. Libr. 1. Aphor. 2. ubi κενωαγγεῖα vacuitas vasorum legitur. Zusammenfall derer Gefässe, wegen Mangels derer Säfte.

ΣΥΜΦΥΣΙΣ, Coalitus, ἀπὸ τῆ συμφύσεσθαι. A concretione: Ὅταν διακοπέντ' ἡ σῶματ' τὰ χεῖλη ἀνακολληθῆ. GALENVS ad Hippocr. Aph. 19. & 24. Libr. 6. Quando corporis cujusdam divisi labra conglutinantur. Denotat etiam vox generalem notionem morborum, quorum forma in coalitu partium præternaturali consistit. Das Zusammenwachsen derer von Natur getheilten Gliedmassen. Νοσήματα συμφύσει τινί. GALEN. de differ. morb. Morbi ex concretione aliqua. Ἐλκωδέσις τῆς ἐνδον ἐπιφανείας κάπετα συμφύσαν ἀλλήλοις τῶν ἠλωμένων, ἢ διαφασά γίνεται τῆς κατὰ φύσιν διαπλάσεως. GALENVS de Caul. morb. Erosia interna superficie, deinde coalescentibus invicem erosus, corruptio fit naturalis constitutionis.

ΣΥΝΟΑΚΗ κατὰ τὰς γαστροκημίας, Spasmus furarum, contractio furarum. GALEN. Introduct. seu Medicus.

ΣΥΝΤΑΣΙΣ ὑποχονδρίων, HIPPOCR. Coac. Prænot. Tensiones hypochondriorum. Hypochondrischer Krampf im Unterleibe.

ΣΥΝΤΗΞΙΣ, Colliquatio omnis a fluxionibus auctis, speciatim illa alvi. Σύντηξις ὅταν ἐκκρίνεται τι διὰ γαστρός ἐκ ἐκ τῶν ἐδηδεσμένων καὶ πεπωμένων ἀλλ' ἐκ τῆ σῶματ' ἐς αὐτὴν καταρρέοντ' ἡ χυμῶν, τότε ἡ πιμελώδης σὰρξ καὶ νεοπαγῆς ὑπὸ πυρετῆ διακινῆς ἀναλύεται καὶ τήκεται. PAVL. AEG. L. II. μ. Colliquatio, quando per alvum excernitur, non id, quod ex natura edulium ac potulentorum est, sed, quod pars est corporis ejusque humor defluens. Tunc pinguis & recens enutrita caro ab ardente febre solvitur & funditur. Ita etiam accipit GALENVS: ὁ κατ' ἡμᾶς γενόμεν' ἔτ' ὁ μακρότατ' λοιμὸς τῶν διὰ τῆς κοιλίης κενεμένων σχεδὸν ἅπαντας καθεῖλεν ἢν δὲ σύντηξις. GALENVS Comm. in Libr. 3. Epid. Que nostris temporibus grassata est pestis illa magna, omnes illos fere, qui alvo purgabantur, sustulit, erat enim colliquatio. Schmelzender, auszehrender, häufiger Stuhlgang.

ΣΥΝΤΟΝΙΗ, Robur vasorum. Quod disertis verbis innuitur a GALENO Comm. in Libr. Hippocr. de ratione victus scutorum. Συντονία κατὰ τὰς φλέβας δὲ ἢν καλύεται ἑαῖν. Firmitas venarum, (venas autem pro arteriis capi GALENVS passim monet) per quam fluxiones impediuntur. Das Unvermögen derer Blut-Gefässe ihre Säfte zu treiben.

ΣΥΡΗΤΟΤΗΣΟΑΙ, In fistulam, id est ulcus cavum & callosum converti, HIPPOCR.

ΡΟCΚ. Lib. de Fistulis: συριγγῆσθαι καὶ
 ἰχωρῆεν, conjungitur, in fistulam excava-
 ri & ichorem fundere. Ἡ σύριγγ κώλπος
 ἐστὶ τετυλωμένος, ἐξ ἀποσημάτων τὰ πολλὰ
 συνιστάμενος, ἐκ μεταφορᾶς τῶν καλαμίνων
 συριγγῶν ὠνομασμένος. Fistula, sinus est
 callosus, qui magna parte ex abscessibus
 nascens, ducta ab arundineis fistulis
 translatione, appellatur. PAVL. AEG.
 Lib. 4. cap. 49. Idem Lib. 6. cap. 77.
 Ἡ τοίνυν σύριγγ κώλπος ἐστὶ τετυλωμέ-
 νος ποσῶς ἀνώδυνος, ἐν τοῖς πλείστοις τῶν
 μορίων συνιστάμενος. γίνεται δὲ τὰ πολλὰ
 ἐξ ἀποσημάτων μὴ καλῶς θεραπευθέντων.
 Itaque fistula sinus est callosus obductus
 aliquatenus, indolens, in pluribus na-
 scens particulis, magna vero parte ex
 abscessibus oritur parum dextre curatis.
 Ein Fistul: Schaden. Siehe Κώλπος,
 Ulcerum finuoforum est, callo intus
 obduci: ἐ δὲ τύλος κατὰ τὴν ἐστὶν καὶ λευ-
 κὴ καὶ ἀνικμὸς σάρεξ διὸ καὶ ἀνώδυνος, μὴ
 τε φλεβὸς μὴτε νῆυρα διατείνονται εἰς αὐ-
 τὴν, καὶ ποτὲ μὲν ξηρὸς ὁ κώλπος ποτὲ δὲ
 καθυγραίνόμενος, τὸ δὲ ὑγρὸν ὅτε ἀδια-
 λέπτως φέρεται, ὅτε δὲ καὶ ἐνδίδωσι κα-
 τὰ τινὸς καιρὸς, ἀποφραττομένη τῆ σο-
 μίε, καὶ αὐδὴ ἀναπορωμένη: καὶ ποτὲ
 μὲν εἰς ὄσθιν αἱ σύριγγες ἀποπερατῆνται,
 ποτὲ δὲ εἰς νῆυρον ἢ αἰδέτι τῶν κυρίων, ἢ
 ἐνδυτενεῖς ἔσται ἢ σκολιά, καὶ ἢ μονό-
 σομοὶ ἢ πολύσομοι. PAVLVS AEGIN.
 Lib. 6. οζ. Callus autem fatua qua-
 dam alba sanguinisque expers caro est
 propterea & sensu destituitur, cum nec
 nervus nec vas sanguifluum illi insit:
 aliquando ficcus sinus est, aliquando
 humidus, mox perpetuo aliquis exin-
 de fluit humor, mox per intervalla
 remittit, ore ejus mox clauso, mox
 iterum aperto; aliquando in os fistu-
 lae definunt, aliquando in tendines aut

aliquam aliam principantium partium,
 mox rectae sunt, mox curvae, mox
 uno ore, mox plurimis patent. Ἄν
 ἐν ἔδρῃ σύριγγες, ani fistulae, τὰς κατὰ
 τὴν ἔδρῃν σημειωτέον σύριγγας; τὰς μὲν
 κρυπτάς ἐκ τῆ μὴ φανομένης σομίας πόν-
 νον αὐτοῖς γενέσθαι καὶ ὑγρασίαν πύσθην
 διὰ τῆς ἔδρας προχεῖσθαι; τοῖς πλείστοις δὲ
 καὶ ἀποσημάτων σημεῖα φθάνει προηγη-
 σάμενα. Τὰς δὲ φανεράς ἐκ τῆς τῆ κο-
 παρῆς ἢ τῆς τριχῆς τῆς χοιρέϊας καθέσεως,
 κενεμβατῆ γὰρ πρὸς τὸ βάθος, καὶ τῆ
 λιχανῶ δακτύλῳ παραπεμφθῆν τι κατὰ
 τὴν ἔδρῃν ὑποπίπτει, συντετηγμένης δη-
 λονότι τῆς σύριγγος ἐπὶ τὰ ἔντος. Τὰς δὲ
 σκολιάς καὶ λαβυρινθώδεις, ἐκ τῆ το μὲν ἔρ-
 γανον ἐπ ὀλίγον χωρῆν τὸ δὲ πύον πρὸς
 τὴν ἀναλογίαν πολὺ φέρεσθαι, τὰς δὲ
 πλησίον τῆ ἐντέρας γινώσκωμεν ἐκ τῆ ποτὲ
 καὶ ἐλμίνθια καὶ κόπρον διὰ τῆ σομίας φέ-
 ρεσθαι: Ἀθεραπευτός ἐστὶ σύριγγ ἢ τρα-
 χηλιαν συντηρήσασα τῆς κύστεως, ἢ πρὸς τὸ
 ἀρθρον ἰῶσα μηρῶ, ἢ πρὸς αὐτὸ τὸ ἀπυ-
 θυσμένον χαρήσασα, δυσίατος δὲ καὶ ἢ
 ἀσφόμοτος καὶ κρυπτή καὶ εἰς ὄσθιν λήγυ-
 σα καὶ πολυχιδής; αἱ δὲ λοιπαὶ τῆσπι-
 παν ἐνίατοι. PAVLVS AEGINETA
 Lib. 6. οη. Indicandum, quibus signis
 cognosci debeat fistula ani: Abscondi-
 tas suspicamur, si, non apparen-
 te ostio, dolor tamen est, & purulen-
 tus humor ano effunditur; plurimis
 signa abscessus adsunt. Manifestas fi-
 stulas exinde scimus, ex immisione
 stili aut setae hystricis, libere enim pro-
 cedit adusque fundum, & indice in
 anum demisso, offenditur, fistula inte-
 stinum perforante. Sed curvas & la-
 byrinthiformes, exinde discimus, si
 instrumentum parum demergatur pro
 ratione autem multum puris effluat.
 Eas, quae prope ad intestinum sunt co-
 gno-

gnosimus, si vermes vel faeces per earum os exeant. Incurabilis est fistula vesicae collum perforans, aut ea, quae prope ad articulum est femoris, ad ipsum rectum intestinum procedens; incurabilis etiam est nullo ostio gaudens & occulta, & ad os desinens, multifidae reliquae plerumque curantur.

ΣΦΑΚΕΛΟΣ, σφακελισμός. Corruptio putrida partis cujusvis. Interdum ossis cariem vox designat. Κίνδυνος σφακελίσει τὸ ὀστέον. Periculum ne os corrumpatur. HIPPOCRAT. de fracturis Libro, & Libro de arte σφακελισμοὶ ὀστέων, Sphaceli ossium: Adeoque idem est quod caries ossium, si ossa, uti CELSVS loqui amat cap. 9. Lib. 8. vitiantur. Cujus corruptelae ossium gradus habentur varii. Ἡ ἀνώτερον μέρος τῶ ὀστέου μὲν σφακελίζει, superior ossis pars sola corrumpitur, HIPPOCRAT. Lib. de capitis vulneribus, & ibidem τὸ ὀστέον σφακελίζειν ἀρχεται, os incipit corrumpi. Sed ἐπισφακελίσεις τῶν ὀστέων Lib. de fractura, totius ossis vitium indicare videntur. Sed latiore significatu sphacelus est φθορὰ πᾶσα καὶ ὃν ἂν γένηται τρίπον, omnis corruptio partium, quocumque modo fiat: GALEN. in exegefi vocum Hippocratis & Comment. in Lib. de fracturis Hippocratis, τὴν ὅλην τῆς ὀστέου ἐκείσε μορῆς φθορὰν ἰνομάζουσιν οἱ παλαιοὶ σφακελον, totam unius cujusvis partis corruptelam sphacelum antiqui appellant. Sphaceli mollium synonyma apud Hippocratem sunt σάξ σαπρὴ μυδῶσα, σηπομένη. Caro putrida, marcida, corrupta. Alle Säulnis des Ederpers, sonderlich der kalte Brand. Die Säulnis derer Knochen wird ebenfalls mit diesem Nahmen bezeichnet.

Hebenstr. Griech. L. Deutsch. Wörterb.

ΣΦΗΝΩΣΘΑΙ, Cunei more defigi, usurpatur vox de humoribus impactis, & in minimo quovis capillari vase haerentibus. Verstopft seyn, unbewegliche Stoffe haben. Ἐὶδ' ἰσχυρῶς οἱ χυμοὶ σφηνώθειν, ὡς μοχλεῖσας δεσδοῦσθαι σφοδρτέρως, ἐκτένεσθαι μὲν ἀνάγκη τὰς τοιούτους πυρετοὺς. GALEN. Meth. Med. L. 9. Si fortiter succi incuneati fuerint, ut vecte indigeant efficaciore, extendi quidem necesse has febres. Σφηνώθειν κατὰ τινὰς τῶν στενοχώρων ὁδῶν. GALEN. Comm. 2. in Progn. Hipp. Incuneari juxta quasdam angustiorum viarum. Ἰσχυρῶς γλισχρον ἐμπλάττεται δυσκολύτως τοῖς μορίοις. GALEN. Comm. 2. in Progn. Hipp. Firmiter viscidum infigitur, difficulter resolvendum, partibus.

ΣΦΥΓΜΟΣ, Pulsus. Motus cordis & arteriarum, vitae causa & illius, tam sanæ, quam morbidæ, signum. Speciatim pulsus morborum, eorundemque varii status, ac roboris vitae signum est. Μὴ πᾶσαν ἀρτηριῶν κίνησιν αἰσθητοὶ τὴν μεγάλην καὶ σφοδρὰν ἢ τὴν αἰσθητικὴν αὐτῶ τῶ κάμνοντι προσαιρέουσθαι δεῖ σφυγμὸν. GALENVS Lib. 1. de differentiis pulsuum, & alibi, ἢ τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀρτηριῶν κινήσεις αὐτῶ τῶ κάμνοντι αἰσθητικὴ σφυγμὸς λέγεται. Non omnem arteriarum motum, sed five magnum & vehementem, five ipsi ægroto perceptibilem, pulsuum vocari oportet. Cordis & arteriarum motus ipsi ægro perceptibilis, proprie pulsus est. Si ita vehemens pulsus est, ut & ægroto ipsi sit perceptibilis & ab adsidentibus percipiatur, palpitationis est: Παλμὸς αἰσθητὴ κίνησις ἐνίοτε μὲν αὐτῶ τῶ πάσχοντι μόνω, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἑξῆσιν: Perceptibilis motus aliquando ipsi patienti soli, aliquando & ad-

Gg

stan-

stantibus. GAL. Comm. 1. in Prognost. Hippocr. Percipiunt enim ipsi ægri cordis, & magnæ ad dorsum arteriæ pulsus, in febribus acutis maxime inflammatoriis, ἐν ταῖς μεγάλαις φλεγμοναῖς ἢ καὶ τῆς κατὰ βραχίονα ἀρτηρίας τῆς μεγάλης κινήσεως αἰσθητῆ, τῷ κάμνοντι. In magnis inflammationibus ipsius magnæ ad dorsum arteriæ motus ægro perceptibilis: Ἠκεῖσαν δὲ καὶ κεῖ τινες, ἀντὶ τῶν σφυγμῶν, παλμὸν εἰσεῖσθαι. Satius autem esse putant quidam, pro pulsibus palpitationem dici. GAL. ibid. & Comment. 3. in Prorrh. Quamvis autem Hippocrates de pulsu venarum passim commemorat ἢ φλέψ ἢ ἐν τῷ ἀγκῶνι, σφύζες, vena ad ulnam pulsatur. Lib. 2. Epid. αὐτὰ φλέβες σφύζονται ἐν τῆσι χερσίν. ibid. venæ in manibus pulsant: Tamen aliter quam de arteriis capi hoc minime debet. Φλέβας μὲν γὰρ καὶ τὰς ἀρτηρίας ἐκάλεον οἱ παλαιοὶ, venas enim & arterias appellabant veteres: GALEN. Comm. in Lib. 2. Epid. Sunt autem pulsuum differentiarum variae, quaedam etiam ad nauseam descriptæ, nec distinctæ omnino faciles. Σφυγμοὶ πυκνότεστοι καὶ μέγιστοι, pulsus frequentissimi & maximi, ἐν τοῖσι ὀξυτάτοις τῶν πυρετῶν in acutissimis febribus. HIPPOCR. Epid. Lib. 4. Σφυγμοὶ τρομάδες καὶ καθροὶ, pulsus tremuli & tardi Lib. 4. Epid. in febribus inflammatoriis & gravissimis. Σφυγμὸς ταχύς, velox, qui pauco tempore pluribus ictibus subsultat intervallo inter systolen & diastolen arteriæ minimo. Σφυγμὸς βραδύς, pulsus tardus, propterea non laudandus, si illi adest vel inæqualitas, vel debilitas. Σφυγμὸς μέγας, pulsus magnus, dum arteria pleno alveo elevatur, qui est μαλακὸς, mollis, subter repente & blando

veluti motu, σφοδρὸς, rudi & verberante contactu, qui & πλήρης plenus, ἀστὸς ille est, qui veloti arietat & subito resilit. Σφυγμὸς ἀραιὸς, rarus pulsus naturali similis, cum aliqua tamen magnitudine. Σφυγμὸς ἀμυδρὸς, μικρὸς, pulsus obscurus, parvus, cuius perceptio est ὀλιγοσφυξία, pulsus parvitas. Hi omnes numeris æqualibus feriunt, suntque τεταγμένοι, ordinati. Ἄστακτοι seu ἀνάμαλοι sunt reliqui: Et quidem ἀναλείπων varians, quando pluribus magnis aliquot minores intercurrunt. Παρεμπύπτων, supernumerarius, si aliquando duo vel plures celeres sunt, reliquis magnis & ordinatis. Ἀνισοταχύς, inæqualiter celer: Ἀνισοσφοδρὸς, inqualiter vehemens. Ἀνακόπτων, intercifus, ubi aliquot pulsus deficiunt. Σφυγμὸς παλινδρομῶν, pulsus revertens, qui, ubi emanasse visus est, ad pristinum vigorem revertitur. Sæpe omnes eludit numeros. Μείζους, sensum decrescens, donec abolitus sit penitus, certe ad sensum, si revertitur, dicitur μέζους παλινδρομῶν, ad se revertens, κοματάδες, undosus, si non ubique, sed in ramis majoribus arteria pulsatur, dum in extremis vix capitur. Σκωληκίζων, vermicularis, repens. Μυρμηκίζων, formicans, extremus ille minimus est, qui a convulsa arteria fit. Denotat pulsus determinatam vim cordis. Σφυγμὸς ἐστὶ κινήσεως ἀρτηριῶν καὶ τῆς κατὰ τὴν καρδίαν ἀρτηριώδους κοιλίας. Σφυγμὸς ἐστὶ ἀρτηριῶν καὶ τῆς καρδίας ἀρτηριώδους μέγιστος διαστολή καὶ συστολή. GALEN. de differ. puls. Lib. 4. Pulsus est motus arteriarum & arteriosi cordis ventriculi. Pulsus est arteriarum & arteriosæ cordis partis, diastole & systole. In numerandis pulsibus temporis illius habenda est ratio, quod duabus arteriæ

arteriæ expansionibus intercedit. Ο μεταξὺ δύο πληγῶν χρόνος ἐν ᾧ διαστέλλεται ἡ ἀρτηρία καὶ συστέλλεται. GALEN. de Puls. ad introducendos: Quod duobus ictibus intercedit, tempus, in quo diducitur arteria, iterumque contrahitur. Διαστολὰς τῶν σφυγμῶν τὰς τῆς σώματος τῆς ἀρτηρίας ἐπὶ ταῖς ἐξωκινήσεις φασὶν οἱ ἰατροὶ, ταῖς δ' ἐπὶ τὴν ἀναντία ῥοαίαν ἂς δὴ συστολὰς καλεῖται ἐκκρίνεται πᾶν ὅ, τι θερμὸν λιγνῶδες καὶ ἀχρηστὸν τῶ ζωτικῷ συμφέρεται πνεύματι. ACT. 11. 18. Expansiones pulsuum appellamus corporis arteriosi extrosum factum motum, dum, contrario motu, qui est systole, omne quidquid arteriis inest promovetur, idque, quod sanitati noxium foret, ejicitur. Pulsus viscerum statum denotant. Ἀμεινοὶ σφυγμῶν οἱ σφοδρότεροι, οἱ τῶν δακτύλων πιέζοντων ἀντιβαίνοι τε καὶ ἀντικρῆσι, τῆς κατ' αὐτὴς ἢ μακρῶν τῆς καρδίας καὶ τῆ ζωτικῆς τόνου πρὸ τέτων παραδηλῆτες δύναμιν τέναντιον δὲ οἱ ἀμυδροὶ σημαίνουσι ἠτοικότος τῆ ζωτικῆς τόνου σύμβολα: Ἀνώμαλοι ἐπὶ πλήθει βαρύνουσι γίνονται καὶ καιρίων μορίων ἐμφραξέσι. χείρως δὲ οἱ διαλείποντες καὶ μάλιστα, ἢν πλείω χρόνον μίας κινήσεως ἢ ἡρεμίας ἢ, ἀπαγορεύουσι ἤδη τὴν καρδίαν σημαίνουσι τῆς κατ' αὐτὴν κινήσεως ἢ τῶν διὰ πλήθη ἐνικήσαντα χυμῶν ἢ δὲ, ὅσον ἔπω, ἐσομένην νέκρωσιν: σκληροὶ δὲ σφυγμοὶ αἰεὶ μὲν καλύουσι τὰς κατὰ τὴν ἐκτὸς αὐτῶν κινήσιν μεγέθους ἦτοι δὲ διὰ ξηρότητα ἢ ψύξιν ἢ φλεγμονὴν καὶ μάλιστα νευρωδῶν μορίων γίνονται. ACT. 11. 18. Præstantiores pulsus sunt magni, qui admotis resistunt digitis, & in contrarium agunt, &, quam ipsi habent, aut potius, quæ cordis est & toni vitalis, indicantes virtutem. In contrarium debiles sunt imbecillis maxime toni vitalis indicia. Anomali a

pondere movendorum liquidorum & partium infarctu fiunt, peiores sunt intermittentes, maxime, si per longum tempus ex pulsibus unus deficiat, indicant enim jam cor deficere in suo motu, seu mole humorum prostratum, vel quæcunque fuerit, putrilagine oppressum. Duri autem pulsus illi sunt, qui in magnitudinem extolli nequeunt propter siccitatem, frigus, inflammationem, maxime nervolarum partium. Mollities & durities pulsus ad arteriæ tunicas refertur. Τῆς τῶν ἀρτηριῶν χιτῶνος σκληρότης καὶ μαλακότης. GALEN. de causis puls. Lib. 1. Arteriarum tunica durities & mollities. Pulsus est intensior cordis motus, a facta sibi resistentia ortus, movendi subigendique humoris cujusdam gratia, hinc in augmentis febrium inque paroxysmorum summo statu, sunt vegetiores, cum sudoribus vel somno quiescunt. Ο σφυγμὸς πάμπολυ ἀδρῶίζεται κατὰ τὰς σήψεις τῶν χυμῶν, ἐφ' αἷς ἀνάγκη πυρετὸς ἀνάπτουσαι, ἀνάλογον δὲ καὶ κατὰ τὰς πυρετὸς, ἐν μὲν ταῖς ἐπισημασίαις πλέον, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις καιρίοις ἥττον, καὶ πλέον μὲν ἐπὶ τοῖς παρῆσι καὶ γλισχροῖς χυμοῖς, εἰς ἵπερ οἱ φλεγματώδεις εἰσὶ καὶ ὡς ὀνομάζουσι ὤμας. GAL. de Prognosi pulsuum Lib. 2. Pulsus sæpe frequentior fit prope ad humorum putredines, a quibus, necessitas est, febres excitari; convenit etiam intra febres, in paroxysmis quidem plus, in reliquis autem temporibus minus, & plus quidem in crassis tenacibusque humoribus, quales pituitosi sunt, & quos crudos appellant. Ἡ ἐξαφνίδιος τῆ σφυγμῆ μεταβολὴ παρῆστων ἀγγέλλει. GAL. de Prognosi pulsuum Lib. 4. Subitanea pulsus mutatio exacerbationem nuntiat. Σφυγμὸς κατ' ἀρχὰς τῶν ἐπισημασιῶν

μασιῶν σφοδρότερος. GALEN. de typis Libr. Pulsus ad principia paroxysmorum intensior. Θέρμης ἐπίδρασις καὶ ἀλλοιωσάτης τὴν καρδίαν, μείζους ἐὶ σφυγμοὶ καὶ καθ' αὐτὸς συμμετερίῳ φαίνονται ἐπιπλέον δ' ἐπιταθείσης, καὶ τάχος προσκτώνται. ACT. II. 18. Calore aucto & cor mutante, elatiores pulsus, attamen in illis æquales numeri apparent, magis autem evecti, si celeritatem insuper nanciscuntur. Ἐν καυσώδεσι πυρετοῖς πλείω μὲν καὶ τάχισον καὶ πυκνότερον ἀναπνέουσι, μείζους δ' ἔχουσι καὶ ταχίσους καὶ πυκνότητας τὰς σφυγμῶς. GALEN. de usu pulsuum. In febris causodeis, plus celeriusque & frequentius ægri respirant, maximos autem habent & celerissimos & frequentissimos pulsus. Ἡ κυματώδης ὁ σφυγμῶς γίνετο καὶ μαλακὸς ἐπισήμως ἐτι μᾶλλον ἐλπίζεν ἰδρωτάς, GALEN. περὶ κρίσεων. Undosus pulsus & mollis manifeste si fit, sperare licet sudores. Ἐὶ δὲ καὶ κυματώδης ὁ σφυγμῶς γίνετο καὶ μαλακὸς ἐπισήμως, ἐτι μᾶλλον ἐλπίζεν ἰδρωτάς. GALEN. de crisib. Lib. 3. Si autem undosus pulsus fiat & notabiliter mollis, tunc plus sperare oportet sudores. ἐὶ ὕπνοι τρέψουσι τὰς σφυγμῶς. GALEN. de caus. puls. Libr. 3. Somni mutant pulsus. Ordinati pulsus bonitatem causæ, inordinati pravitatem, indicant. Σφυγμικὴ δύναμις ἐξέσωμένη. GALEN. de Meth. med. Libr. 11. Vis pulsatrix valens. Εὐταξία τῶν σφυγμῶν. AETIVS Tetrabibl. Tr. 6. c. 4 Legitimus pulsuum ordo. Ἀνώμαλῳ δὲ ὁ σφυγμῶς ἐπὶ τῶν πλείω γίνεται καὶ μάλιστα, ἐπειδὴν ἀγωνιστικὸν τί καὶ περικινδυνευτικὸν ἔχουσιν: GALEN. περὶ κρίσεων γ. Anomali sunt pulsus ut plurimum, si quid contentiosum & periculosum subest. Σφοδρότεροι μὲν αἰεὶ καὶ μᾶλλον ὁ σφυγμῶς ἐντακτότερος καὶ ὀμαλώτερος ἐπιχρησάτις

γίνεται παρακμῶς. ἀμυδρότερος δὲ καὶ ἀτακτότερος καὶ ἀνώμαλῳ ἐν ταῖς ἐλεθροῖς παρακμῶς, GALEN. περὶ κρίσεων γ. Major semper majorque pulsus aut bene ordinatus & æqualior fit, si morbi decrescunt cum commodo, sed, si debilior fit & inordinatus in decremento, perniciosum illud est. Die Betrachtung des Pulses ist eine Untersuchung derer zureichenden oder mangelnden Lebens-Kräfte, nach welchen zu hoffen stehet, es werde das Herz zureichend seyn oder nicht, die Krankheits-Ursachen zu ändern, oder auszuführen.

ΣΩΜΑ, Corpus humanum veluti est objectum medicinæ, ejusque status varius. Τῶν σωμάτων τῶν τὰ δ' ὑγιεινὰ καὶ τὰ νοσώδη καὶ τὰ ἐδέτερα τετύχηκεν ὄντα. GALEN. de arte medica. Corporum quædam illa quidem sana hæc autem morbida, alia neutra ut sint, factum est. Constitutio corporum in morbis. Κατάστασις τῶν σωμάτων ἓν μὲν τῆς ὑγιεινῆς, ἑτέρα δὲ τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς νοσήματῳ ἀρχῇ τῆς ἀκμῆς, ἐστὶ ἄλλη ἀρχὴ τῆς παντελῆς λύσεως, καὶ μετ' αὐτὴν τῆς ἀναλήψεως, ἀρχὴ τῆς καθ' ἑξῆς ὑγείας. GALEN. in Hippocr. de diæta acutor. Comm. 2. Status corporis, unus quidem sanitatis, alter principii morbi ad usque statum ejus, hinc alius usque ad plenariam morbi solutionem, & post illum, refectiois status usque ad stabilem sanitatem. Ἀπασα διάθεσις σώματῳ ἐξισωμένη τῶν κατὰ φύσιν, ἢ τοῖς νοσήματι ἐστὶ ἢ αἰτία νοσήματῳ, ἢ σύμπτωμα νοσήματῳ. GALEN. de sympt. differ. Lib. 2. Omnis dispositio corporis, ab eo, quod secundum naturam est, discedens, aut morbus est, aut causa morbi, aut symptoma morbi. Der Zustand des menschlichen Körpers in seinem gesunden und kränklichen Leben.

ΣΩΖΟΜΕΝΟΙ, Convalescentes, qui in declinationibus morborum versantur. Το μὲν τῆς πέψου ἐνδὺς ἐν ἀρχῇ φαινόμενον ἐν τάχει, σωθήσεσθαι τὸν ἀνθρώπον δηλοῖ. GALEN. περὶ κρίσεων α. Illud, quod coctione cito appareat, celeriter salvum fore hominem, indicat. ὁ σωζόμενος ἅπαντα διέξεισι τῆς νόστῃ τὸς κατ' ὅλα καιρὸς, ἀρχὴν καὶ ἀνάβασιν καὶ ἀκμὴν καὶ παρακμὴν. GALEN. de crisib. Libr. 3. Convalescens omnia transit morbi communia tempora, principium, augmentum, statum, decrementum. Ὁ τέταρτος τῆς παρακμῆς καιρὸς, ὅταν γε μέλλωσιν οἱ κάμνοντες σώζεσθαι. GALEN. de crisib. Lib. 3. Quartum decrementi tempus, dum in eo sunt aegri, ut convalescant. Nec tamen semper segura sunt decrecentium morborum tempora, siquidem ob μεταπτώσιν & conversionem in novos morbos, tunc etiam periclitari aeger potest.

T.

ΤΑΡΑΞΙΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥ, Τάραξις (ὀφθαλμῶ) ἐστὶν, ὅταν ἐκ θλίψεως, ἢ τρέψεως, ἢ ὀμίλιας καπνῶ καὶ τινοῦ λυπῆντος τοιούτου ἀνατεθολωμένος φαίνεται. Est autem perturbatio, (quam τάραξιν vocant Graeci) cum oculus ex compressione, aut attritu, contactu fumi, vel id genus alio offendente conturbatus, conspicitur. ACT. L. 2. περὶ διαγν. παθ. Eine kleine flache Entzündung des Auges Τάραξις. Levior ophthalmiae gradus, ὅταν ὀφθαλμὸς ἐπιπολαιῶς καὶ μετρίως ἐπὶ τὸ ἐρυθρότερον καταστῇ. Quando oculus superficialiter & modeste ad ruborem inclinatur. Autor definitionum GALEN. Τάραξις ἰγρότης ἐστὶν ὀφθαλμῶ καὶ θερμότης σὺν ἐρεθίδει παρὰ τὸ κατὰ φύσιν ὑπὸ τινοῦ ἐξωθεν αἰτίας γενομένη διὸν ἥλιος, κάπνα, κοινοῦ PAVL. AEGINETA Libr. 3. αβ. Τάραξις humiditas est oculi & calor cum

rubore praeter naturam, a causa externa facta, qualis est sol, fumus, pulvis. Eine flache Entzündung des Auges von äußerlichen Ursachen, als Sonnen-Hitze, Rauch, Staub.

ΤΑΡΑΧΗ, Perturbatio critica, motus criticus. Ἐπειδὴν ἡ φύσις ἐπέιγεται πρὸς ἐκκρίσιν, ἀξιολόγος, ἐν τῷ σώματι γίνεται ταραχή. GALEN. Comm. 3. in Hippocr. de diata acutor. Si natura excitatur ad evacuationem, notatu digna in corpore fit perturbatio. Ἡ κίνησις ἅπαντα συμφοῦτε δυνάμει ἐστὶν, ἢ ὀνομάζειν εἶδος ἡμῶν ἐκκριτικὴν τε καὶ ἀποκριτικὴν. GALEN. de caus. sympt. L. 1. Motus omnis connatae virtutis res est, quam nominare consuetudo nobis excretoriam & secretoriam. προηγεμένη ἅπασιν τῶν ἐξυρρόπων ἀλλοιώσεων ταραχὴν ὀνομάζειν ἐδεικταις. GAL. περὶ κρισ. β. Praecedentem omnes subitaneas mutationes perturbationem appellare quis possit. Μελλάσης παρῆναι τῆς κρίσεως, προηγείται ἢ συμπερὶ ταραχὴ κατὰ τὸ τῷ κάμνοντος σώματι καὶ μάλιστα κατὰ τὴν τῷ προκριτικῷ παροξυσμῷ νύκτι. AETIVS Tetrabibl. I. Tr. 5. Crisi apparitura, praecedit non parva perturbatio in aegroti corpore, maxime in ea nocte, quae paroxysticam crisin praecedit. Σφόδρα καὶ ἀγωνιστικὴ κρίσις. GALEN. περὶ κρίσεων γ. vehemens & luctuosa crisis. Eine jede heftige Bewegung der Natur in Krankheiten, durch welche das Böse vom dem Guten absondert wird.

ΤΕΙΝΕΣΜΟΣ, ἐστὶ μὲν ὅτε τῆς δυσεντερίας προηγείται, ποικίλεις δὲ καὶ αὐτὸς μόνος πρὸς ὀλίγον γένοιτο ἀποπάνεται. ἐστὶ δὲ τὸ πάθος προθυμία πρὸς ἐκκρίσιν ἀπαραίτητη, ἢ δὲν ἐξάγεται πλὴν ὀλίγων αἱμαδῶν, ἢ καὶ μυξιδῶν, ἢ σχεδὸν τῆς ὅλης αἰτίας καθέστηκε νόσος, οἰδηματώδης τε φλεγμονή, κατὰ τὸ ἀπευθυόμενον γενομένη,

Gg 3

ἐμφα